

RAKVERE VALLA 2023.a. MAJANDUSAASTA ARUANNE

Aruandekohustuslase nimetus: **Rakvere Vallavalitsus**

Aadress: **Kooli 2, Sõmeru, 44201 Lääne- Virumaa**

Registreerimisnumber: 77000329

Telefon: **32 95 944**

E-post: vallavalitsus@rakverevald.ee

Interneti kodulehekülj: www.rakverevald.ee

Majandusaasta algus: **01.01.2023**

Majandusaasta lõpp: **31.12.2023**

Audiitor: **Audest Audiitorteenuste OÜ, Tatjana Minzatova**

Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja audiitori järeldusotsusest majandusaasta aruande kohta ning lisatud dokumentidest.

Dokument koosneb 49 leheküljest

SISUKORD

1. TEGEVUSARUANNE.....	4
1.1. Ülevaade Rakvere vallast	4
1.2. Rakvere valla struktuur.....	5
1.3. Ülevaade tähtsamatest finantsnäitajatest	5
1.4. Ülevaade olulise mõju all olevate äriühingute ja mittetulundusühingute kohta	6
1.5. Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevustest siseauditi korraldamisel	6
1.6. Ülevaade finantsriskide juhtimisest.....	6
1.7. Finantsdistsipliini tagamise meetmete täitmine.....	7
1.8. Ülevaade majanduskeskkonnast.....	7
1.9. Ülevaade arengukava täitmisest	8
1.9.1. Kogukonnad	8
1.9.2. Haridus	9
1.9.3. Noorsootöö.....	10
1.9.4. Kultuur	11
1.9.5. Sport ja terviseedendus.....	12
1.9.6. Turvalisus ja elanikkonnakaitse	13
1.9.7. Ennetustöö.....	14
1.9.8. Sotsiaalkaitse ja tervishoid	15
1.9.8.1. Puuetega inimeste hoolekanne.....	15
1.9.8.2. Eakate hoolekanne.....	15
1.9.8.3. Toimetulekuraskustega tööealiste hoolekanne	15
1.9.8.4. Tervishoid.....	15
1.9.8.5. Lastekaitse	16
1.9.9. Tehniline taristu	16
1.9.9.2. Sademevesi	17
1.9.10. Teed, tänavad, tänavavalgustus	18
1.9.11. Keskkond.....	19
1.9.11.1. Maavarad	19
1.9.11.2. Keskkonnakaitse.....	19
1.9.11.3. Jäätmekäitlus	20
1.9.11.4. Haljastus	20
1.9.11.5. Tõrma kalmistu.....	20
1.9.11.6. Looduskaitse ja pärandkultuur.....	21
1.9.12. Ettevõtlus.....	21
1.9.13. Elamuarendus.....	21
1.9.15. IT-arendus	22
2. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	23
2.9. Bilanss	23
2.10. Tulemiaruanne.....	24
2.11. Rahavoogude aruanne	25
2.12. Netovara muutuste aruanne	26
2.13. Eelarve täitmise aruanne.....	27
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	28
Lisa 1 Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	28
Lisa 2 Raha ja pangakontod	32
Lisa 3 Osalus tütar- ja sidusettevõtjates	33
Lisa 4 Maksud, lõivud, trahvid.....	34
Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed	34
Lisa 6 Kinnisvarainvesteeringud	35
Lisa 7 Materiaalse põhivara liikumine	36
Lisa 8 Muud kohustused ja saadud ettemaksed.....	38

Lisa 9 Tingimuslikud nõuded ja kohustused	38
Lisa 10 Laenukohustused	38
Lisa 11 Saadud toetused.....	40
Lisa 12 Tulud kaupade ja teenuste müügist	44
Lisa 13 Muud tegevustulud	44
Lisa 14 Antud toetused.....	44
Lisa 15 Tööjõukulud	45
Lisa 17 Seotud osapooled.....	46
A. Rakvere Vallavalitsuse aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:	46
Lisa 18 Olulised sündmused pärast aruande kuupäeva	46
Lisa 19 Seletuskiri eelarve täitmise aruandele	46
Lisa 20 Eelarve ja tulemiaruaruande võrdlus	48
Majandusaasta aruande allkirjad.....	49

1. TEGEVUSARUANNE

1.1. Ülevaade Rakvere vallast

Rakvere vald asub Põhja-Eestis, Lääne-Viru maakonnas, hõlmates Rakvere linna Põhja-, Ida- ja Läänepoolseid alasid. Piirinaabriteks on Viru-Nigula, Haljala, Kadrina, Tapa ja Vinni vald ning Rakvere linn. Valla pindala on 294,7 km².

Valla keskusest Sõmerult on Rakvere kesklinna ligikaudu 5 km. Sõmerult Tallinna 98 km, Tartusse 132 km ja Narva 114 km. Valda läbivad Tallinn-Narva ja Rakvere-Kunda raudtee. Lähimad sadamad asuvad Kundas (24 km) ja Tallinnas (98 km).

Rakvere vallas oli seisuga 1. jaanuar 2023 elanikke 5646

2023.a. registreeriti Rakvere vallas 47 sündi ja 64 surma. Valda saabus elama 376 ja vallast lahkus mujale elama 373 inimest.

01.01.2023 seisuga	2020	2021	2022	2023	2024
Rakvere vald elanikud	5618	5648	5599	5646	5637

Allikas: Rahvastikuregister

Rakvere vald on mitmekülgsest arenenud ettevõtlusega piirkond, kus kõige enam väikeettevõtjaid.

Rakvere valla peamiseks tuluallikaks on laekumine üksikisiku tulumaksust, seega kõige enam mõjutab tulude laekumist brutopalk ja tööhõive.

Alljärgnevas tabelis on toodud kuu keskmised brutotulu saajad koos keskmise brutotuluga.

Näitaja	2018	2019	2020	2021	2022
Rakvere valla keskmine brutotulu kuus	1 094	1 167	1 230	1 317	1 405
Brutotulu kasv Rakvere vald %	6%	7%	5%	6,6%	7%
Eesti keskmine brutotulu kuus	1 234	1 317	1 380	1 475	1 620
Eesti brutotulu kasv %	7%	7%	5%	6,4%	10%
Brutotulu saajad Rakvere vald	2 298	2 284	2 188	2 238	2 321
Maksumaksjate arvu muutus %	0%	-1%	-4%	2,2%	4%

*Statistikaamet.

*Käesoleva aruande koostamise hetkel (6.05.2024) Statistikaamet 2023.aasta andmeid avaldanud ei ole.

Rakvere valla visioon on:

Rakvere vald on kasvavat heaolu, tasakaalustatud arengut ja turvalisust pakkuv elupaik, kus ollakse innovaatilised, hoitakse elu- ja looduskeskkonda ning säilitatakse kohalikku identiteeti ja kultuuripärandit.

Selle saavutamiseks tuleb ellu viia arengukavas püstitatud eesmärgid läbi kavandatud tegevuste, kusjuures jälgitakse kolme omavahel seotud eelarvepoliitilist eesmärki:

- konservatiivsus, tagamaks valla arenguks vajalike kokkulepitud tegevuskulude, rahaliste kohustuste ja investeeringute rahaline kate,
- sihipärasus, kindlustamaks arengusuundade sihipärane rahastamine, s.h. projektipõhine rahastamine;
- finantsvõimekus, hetke muutuvast majanduskeskkonnas säilitada valla finantsvõimekuse jätkusuutlikus ja eelarve tasakaal.

1.2. Rakvere valla struktuur

Rakvere vald kohaliku omavalitsusüksusena otsustab talle seadusega pandud kohaliku elu küsimusi ja korraldab nende lahendamist. Rakvere vald on avalik-õiguslik juriidiline isik. Rakvere valla omavalitsusorganid on vallavolikogu ja vallavalitsus. Vallavolikogu koosseisus on 19 liiget. Volikogu on moodustanud seitse komisjoni:

Revisjonikomisjon- 3 liiget

Keskkonnakomisjon – 9 liiget

Haridus- ja noorsootöökomisjon - 8 liiget

Majandus- ja ettevõtluskomisjon – 8 liiget

Eelarve- ja arengukomisjon - 7 liiget

Sotsiaalkaitsekomisjon - 7 liiget

Kultuuri- ja spordikomisjon - 10 liiget

Vallavalitsus on vallavolikogu moodustatud täitevorgan, mis viib ellu volikogu ja riigi õigusaktidega talle pandud ülesandeid. Rakvere Vallavalitsus on kuue liikmeline.

Rakvere Vallavalitsuse koosseisus oli 2023.aastal järgmised allasutused:

- Kuus haridusasutust Sõmeru Põhikool, Uhtna Põhikool, Sõmeru Lasteaed „Pääsusilm”, Lasila Põhikool, Veltsi Lasteaed – Algkool, Näpi Kool;
- Kaks raamatukogu Sõmeru Raamatukogu koos Lepna haruraamatukoguga ja Uhtna Raamatukogu;
- Üks sotsiaalasutus - Uhtna Hooldekodu.

1.3. Ülevaade tähtsamatest finantsnäitajatest

Rakvere Vallavalitsus	2023	2022	2021	2020	2019
Bilansi näitajad					
Varad aasta lõpus	17 410 759	16 073 171	14 953 011	14 602 276	14 076 681
Kohustused aasta lõpus	3 952 076	2 488 792	1 275 124	1 660 355	1 324 358
Netovara aastalõpus	13 458 683	13 584 379	13 677 887	12 941 920	12 752 323
Tulemiarunde näitajad					
Tegevustulud	12 515 307	11 046 240	10 857 773	9 840 912	9 136 231
Tegevuskulud	-12 578 478	-11 131 886	-10 118 189	-9 645 874	-8 258 319
Tulem	-63 171	-85 646	739 584	195 038	869 902
Muud näitajad					
Likviidsus*	55%	78%	78%	120%	107%
Lühiajaline maksevõime**	130%	136%	136%	169%	194%

*Likviidsus – likviidsed varad/lühiajalised kohustused väljendatud protsentides.

**Lühiajaline maksevõime – käibevara/lühiajalised kohustused väljendatud protsentides.

1.4. Ülevaade olulise mõju all olevate äriühingute ja mittetulundusühingute kohta

Rakvere Vallavalitsus osaleb järgnevates ühingutes:

A. Äriühingud

1. AS Rakvere Vesi osalusega 23,7% - vee- ja kanalisatsioonitrasside haldamine ja teenuse osutamine Rakvere Linnas ja selle lähiümbruses.

B. Mittetulundusühingud

1. MTÜ Rakvere Haigla- Lääne-Virumaa 8 omavalitsuse poolt moodustatud mittetulundusühing, kellele kuulub 100 % AS Rakvere Haigla aktsiaid

2. MTÜ Partnerid- tegutseb 4 kohaliku omavalitsuse (Rakvere vald, Haljala vald, Viru- Nigula vald, Vinni vald) territooriumil. Tehakse koostööd oma piirkonna KOV-ide, MTÜ-de ja ettevõtjatega, et parandada elukeskkonda maal, toetada kohalikku initsiatiivi ning väärtustatakse oma partnerite loovust ja algatusvõimet.

3. MTÜ Lääne- Viru Jäätmekeskus - Omavalitsuste poolt moodustatud mittetulundusühing, jäätmekäitluse korraldamiseks suunamiseks ja arendamiseks Lääne- Virumaal.

4. MTÜ Lääne-Viru Omavalitsuste Liit

1.5. Ülevaade sisekontrollisüsteemist ja tegevustest siseauditi korraldamisel

Sisekontrollisüsteem on meetmete rakendamine riskide maandamiseks ning hõlmab allasutuste struktuuri, juhtkonna suhtumist, kehtivaid protseduure ja asjaajamisreegleid.

Rakvere valla ametiasutuse struktuuris ei ole siseaudiitori ametikohta.

Nimetatud tegevuste tagamiseks on kehtestatud asutusesisesed protseduurireeglid nagu asjaajamise kord, hankekord, Rakvere vallavara eeskiri ja raamatupidamise sise-eeskiri.

Juhtkonna tegevuste seaduslikkust ja varade kasutamise sihipärasust kontrollib volikogu revisjonikomisjon.

1.6. Ülevaade finantsriskide juhtimisest

Rakvere valla eelarvepoliitika kavandamisel ja elluviimisel rakendatakse kohaliku omavalitsuse korraldamise seadust (KOKS), kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadust (KOFIS), Rakvere valla põhimäärust, Rakvere valla arengukava, Rakvere valla finantsjuhtimise korda, Rakvere valla hankekorda.

Likviidsusriski täiendavaks maandamiseks võivad eelarvekasutajad kuni eelarve vastuvõtmiseni iga kuu teha kulutusi 1/12 lõppenud eelarveaastaks ettenähtud kulutustest kui eelarve ei ole eelarveaasta alguseks vastu võetud. Peale eelarve vastuvõtmist täidetakse kinnitatud eelarvet vallavalitsuse ning alaeelarvete juhtide poolt jälgides põhimõtteid, et personali- ja majanduskulud oleks kaetud arvestades tegevuste sesoonsust. Eelarve täitmise seisust saavad allasutuste juhid ülevaate virtuaalsest eelarverakendusest VeeRA .

KOFIS on kehtestanud kõikidele omavalitsustele reeglid finantsdistsipliini tagamiseks, millest on Rakvere vald oma eelarvestrateegiates kinni pidanud.

Euribori tõus on 2023. aastal märkimisväärselt tõstnud intressikulusid, keskmine intressimäär 31.12.2023. aasta seisuga oli 4,94%, 31.12.2022. aasta seisuga 3,26%.

1.7. Finantsdistsipliini tagamise meetmete täitmine

Rakvere Vallavalitsus	2023
Põhitegevuse tulud kokku	11 650 696,19
Põhitegevuse kulud kokku	-10 466 545,81
Põhitegevuse tulem	1 184 150,38
Investeeringustegevus kokku	-1 760 165
Ülejääk/puudujääk	-695 416
Võlakohustised kokku	3 297 000
Likviidsed varad kokku	-1 235 321
Netovõlakoormus	2 061 679
Netovõlakoormuse ülemmäär	9 320 557
Vaba netovõlakoormus	10 049 319

Eeltoodud finantsdistsipliini tagamise meetme täitmisel esitatud andmed ei ole täies mahus võrreldavad tulemiaruanes kajastatuga (nt. toetuste osas ei ole kajastatud sihtotstarbelisi toetusi põhivara soetamiseks, kohustustes kajastatakse potentsiaalseid kohustusi jms.).

Netovõlakoormus on võlakohustuste ja likviidsete varade vahe. Netovõlakoormuste ülemmäär on põhitegevuse tulude kogusumma, kui see on väiksem kui 6-kordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe või 80% põhitegevuse tuludest olenevalt sellest kumb on suurem.

Laenude intressikulud olid 2022.a. 8 034 eurot ja 2023.a. 74 377 eurot.

Rakvere valla laenukoormus oli 2023.a. lõpuks 3 037 319 eurot. Koos muude olemasolevate bilansiliste lühi- ja pikaajaliste kohustustega on võlakohustuste kogusumma 3 297 000 eurot.

1.8. Ülevaade majanduskeskkonnast

Ukraina sõda ja kliimamuutused põhjustasid globaalselt toiduainete hindade tõusu. Energiahinnad on jäänud tunduvalt kõrgemaks kui enne sõda ja on olnud oluliseks inflatsiooniteguriks. Majanduse taastumisele on vastu töötanud kõrged intressimäärad. Maailmamajandus hakkab 2024. aastal tasapisi kriisist väljuma, kuid taastumine on aeglasem kui algsest eeldati. Statistika kohaselt Eesti SKP reaalne maht vähenes 2023. aastal 3%, Rahandusministeerium prognoosi kohaselt jääb majanduse maht 2023. aasta tasemele.

Prognoosi põhinäitajad	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	tegelik	prognoos	prognoos	prognoos	prognoos	prognoos
Realse SKP aastakasv %	-3,0	0	3,3	2,8	2,5	2,5
Tööpuudus %	6,4	7,2	6,7	6,3	6,2	6,1
Inflatsioon %	9,2	3,4	2,5	2,1	2	2
Palgakasv %	11,5	6	5,1	5	4,8	4,8
Valitsussektori:						
tulud kokku (mln eurot)	15 127	16 486	16 310	17 099	17 699	18 616
kulud kokku (mln eurot)	16 406	17 849	18 528	19 244	19 946	20 619
ülejääk/puudujääk (mln eurot)	-1 279	-1 363	-2 218	-2 145	-2 247	-2 002
nominaalne eelarvepositsioon (% SKP)	-3,4	-3,5	-5,3	-4,9	-4,9	-4,2
struktuurne eelarvepositsioon (% SKP)	-1,3	-1	-3,8	-4,1	-4,6	-4,3
võlakoormus (% SKP)	19,6	22,6	27,1	30,9	33,9	35,9
reserv kokku (% SKP)	9,3	7,8	7,3	7,2	7,1	6,7

Allikas: Rahandusministeeriumi 2024.a kevadine prognoos

Palgakasv 2023. aastal oli 11,5%. Keskmine brutokuupalk 2023. aasta detsembris oli 2 065 eurot (2022.a detsembris 1 904 eurot). 2022. aastal oli tulumaksu laekumine Rakvere vallale 5 473 811 eurot, 2023.aastal 6 102 716 eurot.

1.9. Ülevaade arengukava täitmisest

Arengueesmärgid arengukava elluviimiseks tegevusvaldkondade järgi on esitatud vastavalt Rakvere Vallavolikogu 30.06.2021.aasta määrusele nr 89 „Rakvere valla arengukava 2019-2035“ ning vastavalt Rakvere Vallavolikogu 27.09.2023 määruse nr 30 muudatustega. Ülevaade on esitatud olulisematest tegevustest ja investeringutest 2023.aastal valdkondade järgi.

1.9.1. Kogukonnad

Rakvere valda iseloomustavad aktiivsed kogukonnad ja tihe koostöö kodanikuühendustega. Kodanikuühendused korraldavad oma kogukonnale erinevaid kultuuriüritusi ning ühistegevusi. Rakvere vallas on kogukondade tegevuskohtadeks külamajad Ubjas ja Vaekülas. 2023.aastal toetati kogukonna külamajasid 78 552 euroga, 2022.aastal 110 164 ja 2021.aastal 63 300 euroga. Kasutatakse ka väiksemaid ruume raamatukogude, päevakeskuste, noortekeskuste, koolide ja lasteaedade juures. 2024. aasta eelarves on planeeritud nimetatud toetused sarnaselt 2023. aastale.

Rakvere vald toetab mittetulundusühingute tegevust läbi „Rakvere valla eelarvest mittetulunduslikuks tegevuseks toetuse andmise korra“. Toetust antakse põhikirjaliste eesmärkide täitmiseks, valla esinduskollektiivide toetamiseks, valla elanikele suunatud ürituste ja ühistegevuste läbiviimiseks ning teistest fondidest toetuste taotlemisel omaosaluse katmiseks. 2023.aastal toetati mittetulundusühinguid läbi eelnimetatud korra 25 133 euroga, 2022. aastal 29 147 euroga ja 2021. aastal 23 602 euroga. 2024. aasta eelarves on nimetatud tegevuste toetamiseks ettenähtud 25 000 eurot.

1.9.1.2. Üldeesmärk

Rakvere valla kogukonnad on läbi ühistegevuse tugevad ning oma arengus jätkusuutlikud.

1.9.1.3. Alameesmärgid

- Valla igas kandis on aktiivsed eestvedajad;
- MTÜ-d on aktiivsed kogukondlike tegevuste elluviimisel;
- Infovahetus omavalitsuse, kogukondade ja ettevõtjate vahel kantide arengu toetamiseks on efektiivne;
- Kogukonnategevus on väärtustatud ja tunnustatud;
- Noorsootöö tegevuse viimine kogukonnamajade tegevuse alla.

1.9.1.4. Planeeritud investeringud

- mänguväljakute rajamine või laiendamine;
- Ubja külakeskuse/noortekeskuse ruumide rekonstrueerimine hinnangulise maksumusega 100 000 eurot;
- puhke- ja virgestusalade rajamine või laiendamine;
- skate- ja rattaparkide rajamine või olemasolevate laiendamine ning ohutuse tagamine;
- Veltsi Lasteaiahoone rekonstrueerimine ja hoone rakendamine lisaks lasteaiahoonele ka kogukonnamajana hinnangulise maksumusega 150 000 eurot;
- Arkna külaplatsi arendamine;
- Ubja külakeskuse kõrval oleva rekreatsiooniala arendamine (nt liikluslinnak, skatepark jne);
- Ubja külas pärandkultuuriraja arendus;

- Ubja külaplatsi arendamine

1.9.2. Haridus

Hariduses on alates 2021. a kevadest käimas valla haridusvõrgu arendamise protsess. Põhjuseks soov veelgi enam juurutada kaasaegset õpikäsitlust haridusasutustes, tagada haridusasutuste jätkusuutlikkus ja konkurentsivõimelisus. Probleemiks valla õpilaste õppimine naaberomavalitsuse koolides, vähene laste arv klassides ja palju m² õpilase kohta, millega kaasnevad suured majandamiskulud. Tööprotsessi olid kaasatud erinevad sihtgrupid, töötas neli töörühma. 2022. a juunikuus valmis OÜ Levallabi poolt koostatud valla haridusvõrgu analüüs ja 15. detsembril valmisid sama uuringufirma poolt haridusvõrgu stsenaariumid. Dokumentidest järeldus, et Rakvere valla haridusvõrgus on vaja teha muudatused, sest laste arvu vähenemine ning suurenenud hariduskulutuste osakaal valla eelarves on tinginud olukorra, kus vallal on keeruline olemasolevat haridusvõrku üleval pidada. Vallavolikogu 21.02.2024 otsusega nr 130 korraldatakse Lasila kool ümber Sõmeru Põhikooli Lasila õppehooneks, kus alates 01.09.2024 õpivad 1.-6. kl õpilased ja Veltsi Lasteaed-Algkooli kooliosa lõpetab tegevuse 01.09.2024. Lasila Põhikooli ja Veltsi Lasteaed-Algkooli lasteaiaosad liidetakse Sõmeru Lasteaed Pääsusilm alla. Lasteaia õppehooned asuvad alates 01.09.2024 neljas kohas: Sõmerul, Uhtnas, Veltsis ja Lasilas.

Tehnoloogiaõppe võimalused paranesid juba 2021. aastal Uhtna Põhikoolis, kus kõrvalhoones Tegula loodi lisaks puu- ja metallitööpinkidele veel mitmeid võimalusi, nt graveerimine erinevatele materjalidele. Lisaks toimib jätkuvalt valla neljas kandis tehnoloogiaring õpilastele OÜ Merkuuri eestvedamisel.

Õpilastranspordi osas parandati võimalusi gümnaasiumiastme õpilaste jaoks, selleks korraldati transport Rakveresse ning koostöös Põhja-Eesti Ühistranspordikeskusega muudeti osade liinide sõidugraafikuid. Sõiduvõimalused paranesid ka Veltsi piirkonna lastele nii Veltsi kui Rakvere suunal ja selleks sõlmiti leping taksobussi omava OÜ-ga T&U Duo.

Huvihariduses ja -tegevuses jätkas vald lastele ühe huviala valiku kompenseerimist 100% ulatuses, erahuvitegevuses osalejatele kuni 200 eurot kuus. 2023.aastal toetati laste huviharidust 454 625 euro ulatuses, 2022. aastal 396 602 euro ulatuses.

1.9.2.1.Üldeesmärk

Rakvere vallas pakutakse kodulähedast, kvaliteetset, konkurentsivõimelist ja jätkusuutlikku haridus ning õpikeskkonda.

1.9.2.2.Alameesmärk

- Valla lapsed omandavad alus- ja põhihariduse eelkõige Rakvere valla hallatavates õppeasutustes, lastele on loodud võimalused heal tasemel alus- ja põhihariduse omandamiseks (ka väljaspool valda);
- tagatud on haridusasutuste jätkusuutlikkus ja konkurentsivõimelisus;
- vallas tegeletakse noorte ettevõtlikkuse, karjääriõppe ja töökasvatusega (sh malevate ja laagrite korraldamisega);
- valla koolidel on eripärast lähtuvalt välja arendatud õpisuunad;
- lõimitud on formaal- ja mitteformaalhariduse tegevused;
- toimib koostöö haridusasutuste ja noortekeskuste vahel;
- ennetustööga tegelemine on süsteemne;

- noortele tutvustatakse ettevõtlust, arendatakse õpilaste ettevõtlikkust ja teadlikkust; toetatakse huvihariduse omandamist ning mitmekesisistatud on vallas pakutavat huviharidust või -tegevust; haridusasutustes toetatakse elukestvate õpet;
- Näpi Kool on tunnustatud HEV-kool Eesti

1.9.2.3. Teostatud investeeringud

Investeeringute osas said 2023. a teostatud järgmised tööd: Sõmeru Lasteaia mänguväljakute rajamine (Uhtna ja Sõmeru lasteaia hoovides) maksumus 52 709 eurot. Uhtna Põhikooli keldri korruse betoonpõranda remont summas 16 500 eurot, Sõmeru Põhikooli III korruse akustika parandamine summas 42 094 eurot.

1.9.2.4. Planeeritud investeeringud

2024. aastal on planeeritud Veltsi Lasteaia akende vahetus, hinnangulise maksumusega 75 000 eurot. Sõmeru Lasteaia katuse remont maksumusega 50 000 eurot. Samuti on planeeritud Sõmeru Lasteaia mänguväljakute rajamine, hinnangulise maksumusega 70 000 eurot.

1.9.3. Noorsootöö

Alustati maakondliku ennetusprojektiga koolist väljalangevuse ennetamiseks. Osalevad kõikide maakonna omavalitsuste meeskonnad, kuhu kuuluvad lastekaitse-, haridus- ja tugispetsialistid, noorsootöötajad ja noorsoopolitseinikud.

Noortevolikogu alustas 2022.a. märtsis teise koosseisuga. Noored on seadnud eesmärgiks teha koostööd valla õpilasmavalitsustega, suurendada võrgustikku ning osaleda vallavolikogu ja komisjonide töös.

Noorte tööharjumuse kujundamiseks toimusid vallas malevad juba neljandat aastat, kahes piirkonnas, Uhtnas ja Vaekülas. Koostöö ettevõtjatega toimus ning ka 2024. aastal on planeeritud maleva korraldamine.

Noortekeskuste ringitegevuse võimaluste suurendamiseks töötasid noortekeskuste juures jätkuvalt lisaväärtust andvad huviringid – kunstiring, loodus- ja matkahuviringid, tehnoloogia huviring, liikumise huviring ja tantsuring. Vähene on endiselt tehnoloogiavaldkonnaga tegelemise võimalus. Selle parendamiseks on Sõmeru Noorte Loodus- ja Tehnikamaja juures käivitatud vastavad ringid ja mobiilse töökoja kasutuselevõtt. Lähiaastatel on plaanis noorsootöö ümberkorraldamine Veltsis, Lasilas ja Arknal. Soov on käivitada üle vallaline mobiilne noorsootöö.

1.9.3.1. Üldeesmärk

Rakvere valla noored on avatud maailmavaatega ja positiivse ellusuhtumisega ettevõtlikud ja väärtustatud kogukonna liikmed ning toimib noorsooalane süsteemne koostöö, mille keskmes käsitletakse noort kui tervikut.

1.9.3.2. Alameesmärk

Noorsootöö valdkonna strateegia väljatöötamine, tingimuste loomine välinoorsootöök, noortekeskuste väliõhuruumide rajamine koos tegevusaladega, koostöö haridusasutuste ning teiste noortekeskuste ja naaberpiirkondadega. Ühtlasi vajavad noorsootöötajad coachingu, super- ja kovisioonide võimalust ning ühistegevusi võrgustikuga.

1.9.3.3. Planeeritud investeeringud

Sõmeru Noortekeskuse väliala laiendamine (sh katusealusega rattaala loomine) hinnangulise maksumusega 10 000 eurot, mobiilse noorsootöö bussi soetamine maksumusega 50 000 eurot, Vaeküla Noortekeskuse II korruse varuväljapääsu trepi rajamine maksumusega 15 000 eurot.

1.9.4. Kultuur

1.9.4.1. Kultuuritegevus

Rakvere valla tugevusteks on pikad kultuuritavad, traditsioonilised üritused ning aktiivselt tegutsevad isetegevusrühmad. Rakvere vallas tegelevad kultuurilise tegevusega Sõmeru klubi ning küla- ja päevakeskused ning mittetulundusühingud. Vallapoolset kultuurilist tegevust kureerib valla kultuurinõunik koos kultuuritöötajaga.

Sõmeru klubi on valla ainus spetsiaalselt kultuuritööks ehitatud kultuuriasutus, mis asub Sõmeru keskusehoones, Sõmeru alevikus. Sõmeru klubi põhitegevused on huvitegevuse organiseerimine, kultuuri- ja vabaajaürituste korraldamine, valla kultuuritegevuse koordineerimine. Erinevate kantidega korraldati Vastlapäeva, Jaanipäeva ja sügispidu. 2023. aastal teostati erinevaid üritusi summas 22 262 eurot, 2022. aastal 16 648 eurot.

Rakvere vallavalitsus koostöös Eesti Arhitektide Liiduga kuulutas 2021. aasta sügisel välja Sõmeru keskuse arhitektuurivõistluse, mille tähtjaks esitati üheksa ideekavandit. Võistluse võitjaks tunnistati võistlustöö „Pööripäev“ arhitektuuribüroolt Eek & Mutso, autoriteks Tristan Krevald, Ra Martin Puhkan ja Siim Tanel Tõnisson. Arhitektuurivõistluse eesmärk oli leida Sõmeru aleviku uuele keskväljakule esinduslik ja kaasaegne arhitektuurilahendus ning põimida see olemasoleva peatänavaga kokku aastaringselt kasutatavaks atraktiivseks avalikuks ruumiks. 2022. aastal valmis Sõmeru aleviku keskosa I etapi projekteerimine summas 101 676 eurot ja 2023. aastal valmis II etapi projekteerimine summas 113 796 eurot. Kavandatud keskväljak saab olema ka üks aktiivne osa valla kultuuriruumist. Hetkel ei ole teada millal alustatakse keskuse ehitamise I etapi töö nr 1 Puiestee tänava rekonstrueerimisega.

Elanikkonna teadlikkuse tõstmiseks antakse igakuiselt välja Rakvere Valla lehte

1.9.4.1.1. Üldeesmärk

Rakvere valla igas kandis hoitakse ja väärtustatakse kultuuripärandit ning tarbitakse kultuuri, mis on mitmekesine ja atraktiivne nii loojatele, korraldajatele kui tarbijatel.

1.9.4.1.2. Alameesmärk

- valla igas kandis on vähemalt üks aktiivne kultuuri valdkonna eestvedajad;
- tagatud on mitmekülgne kultuurielu ning kultuuritraditsioonide säilitamine ja arendamine;
- toimib tõhus infokanalite kasutamine;
- kultuuri edendamiseks kasutatakse maksimaalselt olemasolevaid ruume/objekte ja vajadusele luuakse uusi lahendusi;
- kultuurielu korraldamisel arvestatakse erinevate kantide ea- ja huvigruppide vajadustega;
- kultuuri tarbijate ja loojate arv vallas on oluliselt kasvanud.

1.9.4.1.3. Planeeritud investeeringud

Sõmeru keskusehoone tehnikapargi uuendamine hinnangulise maksumusega 40 000 eurot, raamatukogude digitaristu uuendamine ja uute innovaatiliste vahendite soetamine maksumusega 30 000 eurot.

1.9.4.2. Huvitegevus

Rakvere vald võimaldab oma ruumides läbi viia erinevaid huviringe ning kultuurikollektiividele võimaldatakse tasuta ruume proovide läbiviimiseks. Sõmeru keskusehoones tegutsevad pikkade traditsioonidega täiskasvanute huviringid: seniortantsurühm Kanarbiku Õied, eakate lauluring Elurõõm, Sõmeru näitetrupp ja naisrahvataantsurühm Sõmeru Sõsarad. Aktiivne ringitegevus toimub ka Uhtna Lasteaia saalis

ja Uhtna koolimaja ruumides: naisrahvatantsurühm Uhtna Tantsumaias, Uhtna naiskoor ja Uhtna mandoliiniorkester.

1.9.4.2.1. Üldeesmärk

Rakvere vallas jätkatakse huvitegevuse ning ühistegevuse toetamist igas vanuse astmes, soodustades laste ja noorte kokkupuudet erinevate kultuurivaldkondadega.

1.9.4.2.2. Alameesmärk

- vallasisesse huvitegevuse suurendamine erinevatele sihtgruppidele;
- vald toetab (sh rahaliselt) kultuuri- ja huvitegevust (sh koolides);
- vallas tunnustatakse ja motiveeritakse (sh tasustatud) tegevuste juhendajaid;
- kasvatatakse järelkasvu, soodustades erinevate kultuurivaldkondadega kokkupuutumist laste ja noorte seas;
- taastada puhkpillimängu traditsioon Uhtna piirkonnas. Leitakse võimalused noorte koolitamiseks

1.9.4.2.3. Planeeritud investeeringud

- huvitegevuse järjepidev rahastamine, sh juhendajate tasustamine, vajalike vahendite soetamine ning ruumide korrastamine.

1.9.4.3. Raamatukogud

Raamatukogudes on võimalused kaugtöö tegemiseks. Lugejate paremaks teenindamiseks on kõigil raamatukogudel tagastuskastid. 2023. aastal valmis raamatukogudele ühine koduleht. 2023. aastal jätkati traditsiooniliste muinasjutuhommikute ja raamatukogutundidega õpilastele ja lasteaialastele. Raamatukogudes kogutakse ja säilitatakse koostöös koolimuuseumi ja kogukonnaga kohalikku kodu- ja kultuurilugu, mida eksponeeritakse Uhtna topoteegis.

1.9.4.3.1. Üldeesmärk

Rakvere valla raamatukogud on kasutajakesksed ja uuendusmeelsed ning kannavad kogukonnakeskuste ja kohaliku kultuuripärandi säilitajate rolli.

1.9.4.3.2. Alameesmärk

- raamatukogude kasutamine on kasvanud 5% üle valla;
- raamatukogudes luuakse lisaväärtusi läbi mitmekesiste tegevuste (näiteks sündmuste ja näituste korraldamine, õppetööd toetavate tundide läbiviimine, elukestva õppe toetamine jms);
- raamatukogud toetavad lugemisharjumuse kujunemist;
- raamatukogud pakuvad laia valikut lisateenuseid (näiteks esemete laenutamine, erinevate tehnikavahendite kasutamine).

1.9.4.3.3. Teostatud investeeringud

2023. aastal soetati uusi teavikuid summas 15 855 eurot, 2022. aastal summas 19 577.

1.9.4.3.4. Planeeritud investeeringud

- 2024. aastal on planeeritud uute teavikute soetamiseks 19 900 eurot. Raamatukogude digitaristu uuendamine ja uute innovaatiliste vahendite soetamine (3D - printer, joonistustahvel, laenutusautomaat) hinnangulise maksumusega 30 000 eurot.

1.9.5. Sport ja terviseedendus

1.9.5.1. Üldeesmärk

Rakvere vallas on ühtlaselt heas seisukorras sporditaristu, mis leiab aktiivset kasutust ning elanikkond on tervislikke eluviise väärtustav ja füüsiliselt aktiivne.

1.9.5.2. Alameesmärk

- kõikides kantides on mitmekesised sportimise-ja liikumise ning vaba aja veetmise, kooskäimise võimalused;
- regulaarselt toimuvad suure osalejaskonnaga ühisüritused valla erinevates kantides;
- tagatud on tervisedenduslike ja spordiürituste info jõudmine iga valla elanikuni (sotsiaalmeedia, valla ajaleht, infotahvlid jne);
- vallas on mitmekülgne ning toetav koostöö erinevate MTÜ-de jt koostööpartneritega.

1.9.5.3. Teostatud investeeringud

2023. aastal soetati ATV, lumerull ja hooldusniiduk kokku maksumusega 28 727 eurot. 2021. aastal alustati Sõmeru tervise- ja suusaradade ning mäe arendusega. 2022. aastal soetati täiendav kinnistu, rajati 400 m lisavalgustust tervise- ja suusaradade valgustamiseks. 2023. aastal valmis inventari- ja teenindushoone. 2022. aastal soetati Demaclenko mobiilne ratastel kõrgsurvepump koos etteandepumba ja voolikutega ning tõstuk kelgu- ja suusamäe teenindamiseks, mis võeti kasutusse 2023. aastal.

1.9.5.4. Planeeritud investeeringud

MATA toetusmeetme abil rajatakse 2024. aastal Uhtna küla keskväljakule lainetest ja kurvidest koosnev pumptrack ja uuendatakse amortiseerunud skatepargi, hinnangulise maksumusega 65 231 eurot (millest toetuse summa 50 000).

1.9.5.5. Väiksemad teostatud tegevused:

- Regulaarselt toimuvad suure osalejaskonnaga ühisüritused („Kirju liblika“ üritustesari, Heategevuslik kõrvitsaralli, Lääne-Virumaa Suusasari (Sõmeru etapp), Lääne-Virumaa Jooksusari (Sõmeru etapp) jne.
- Valla kaasabil on algatatud maakonna suusasari „Lääne-Virumaa Suusasari“ ning korraldatakse maakonna „Lääne-Virumaa Jooksusari“ Rakvere valla etappi.
- Toimib koostöö MTÜde ja Rakvere Vallavalitsuse vahel (ühisprojektid spordirajatiste rajamisel).
- Suurendatud on kantide mitmekesiste vaba aja veetmise võimaluste ja kooskäimisvõimaluste loomist. Lai treeningute valik (jõusaali ringtreeningud, üldfüüsilised treeningud, väikelaste väli ja rattatreeningud, volüümikate treeningud, lauatenise ja jalgpallitreeningud jne).
- Valla haridusasutuste (toitlustus) menüüde analüüs. Koolitoidu kvaliteedi parandamine, haridusasutuste kokkade koolitamine, menüüde parendamine.
- Aktiivne osalemine Liikuma Kutsuva Kooli koostöövõrgustikus (5st Rakvere valla koolist 4 on liitunud Liikuma Kutsuva Kooli võrgustikuga).

1.9.6. Turvalisus ja elanikkonnakaitse

Rakvere Vallavalitsuses turvalisusega eraldi tegelevat struktuuriüksus ja ametikohta ei ole. Sõmeru vallakeskuses asub kesksuskeskus (Sõmeru keskushoone). Kerksuskeskus on välistest teenusepakkujatest (elekter, küte jne) sõltumatu hoone, mille katkematu ning jätkusuutlik toimimine on tagatud lokaalselt.

1.9.6.1. Üldeesmärk

Rakvere vallas on järjepideva teadlikkuse tõstmisega kujundatud enda ja teiste elu väärtustav ning õnnetuste vaba ühiskonda loov elanikkond. Rakvere vald on turvaline vald, kus on elanikkonna traumade ja õnnetuste arv on viidud miinimumi.

1.9.6.2. Alameesmärk

- kriisiolukordades on tagatud elanikkonnale elutähtsate teenuste toimepidevus;
- vallas toimib kogukonnakeskne politseitöö;
- toimib analüüsipõhine liiklusjärelvalve;
- elukeskkond on turvaline;
- tuletõrje veevõtukohtad on korrastatud, kaardistatud ja tähistatud;
- valda ohustavad riskid on hinnatud ja hädaolukorra plaanid koostatud;
- elanikkonna kaitse korraldamiseks on hästi toimiv ja koolitatud kriisikomisjon;
- koostatud on suurõnnetuste lahendamiseks vajaminevad ressursikataloogid;
- toimuvad regulaarsed kriisireguleerimise koolitused ja õppused;
- igasse kanti on loodud kerksuskeskused;
- kasutusest väljalangenud peremehetud ehitised on kaardistatud ja lammutatud.

1.9.6.3. Teostatud investeeringud

Kerksuskeskuse toimimiseks soetati 2022. aastal generaatorseade summas 22 285 eurot. Soetuse rahastas Siseministerium projekti „Kriisivalmiduse suurendamine“ raames. Vallal on soov tulevikus luua kerksuskeskused igasse valla kanti.

1.9.6.4. Planeeritud investeeringud

2024. aastal on planeeritud kerksuskeskuse loomiseks 33 000 eurot. Sotsiaalselt vähekindlustatud isikute eluruumide küttekollete ja elektripaigaldiste remont hinnangulise maksumusega 40 000 eurot.

1.9.7. Ennetustöö

Rakvere vald tegeleb aktiivselt valdkondade ülese ennetustööga monitoorides ja hinnates riske, mille põhjal koostatakse ja kirjutatakse ennetustöö projekte. Lisaks eelarvelistele vahenditele, leitakse lisarahastust erinevatest ennetusele suunatud projektide taotlusvoorudest ja meetmetest. Rakvere vallas on korraldatud ja planeeritud ennetustöö elanike, sh laste ja perede heaolu tagamiseks.

1.9.7.1. Üldeesmärk

Rakvere vallas on regulaarselt toimiv valdkondade ülene ennetustöö, et tagada elanikkonna paremad sotsiaalsed oskused ja oskused igapäevaseks toimetulekuks ning luua teadlik ja oskuslik elanikkond, kes suudab tagada enda ja oma pere toimepidevuse.

1.9.7.2. Alameesmärk

- paremad sotsiaalsed oskused, läbi mille on sotsiaalsed probleemid vähenenud;
- psühhosotsiaalne abi on tagatud;
- regulaarsed sotsiaalostkuste ja vanemlike ostkuste koolitused, koolitused peresuhete parendamiseks ning lähisuhtevägivalla vähendamiseks;
- toimuvad regulaarsed kriisiõppused ja koolitused;
- elukeskkond on turvaline.

1.9.7.3. Teostatud tööd

2023. aastal viidi läbi mitmeid projekte. Kaks suuremat olid „Imelised aastad“ (programm vanematele, kes vajavad tuge ja soovivad õppida, kuidas laste kasvatamisega paremini toime tulla) summas 6753 eurot, Islandi ennetusmudel (kuidas hoida lapsi eemal sõltuvusainetest) 7291 eurot. Vaimse tervise toetusmeetmest osutati erinevaid nõustamisteenused summas 16 110 eurot.

1.9.8. Sotsiaalkaitse ja tervishoid

Rakvere valla elanikele osutatakse ennetavad ja vajaduspõhist sotsiaalabi. Kõigile sihtrühmadele on tagatud nende vajadustele vastavad teenused, toetused ning muu abi. Sõmeru keskushoones pakutakse eakatele ja erivajadustega inimestele mitmeid erinevaid tegevusi.

1.9.8.1. Puuetega inimeste hoolekanne

Puuetega inimeste toimetuleku tagamiseks pakutakse vajaduspõhiseid sotsiaaltoetuseid ja -teenuseid ning kaasatakse puuetega inimesi aktiivsemalt ühiskonnaelust osa võtma.

1.9.8.1.1. Kitsaskohad

Puuetega inimeste hooldajatel on suur hoolduskoormus, hoolduskoormuse tõttu ei saa nad osaleda vabaaja tegevustes ja käia tööl; puuetega inimesed ei saa halva ligipääsetavuse ja liikumispiiratuse tõttu kodust välja; enamasti kasutavad vaba aja tegevusteks valla poolt pakutavaid võimalusi Sõmeru ja Ubja piirkonna erivajadusega inimesed, mitmed teiste piirkondade puuetega inimesed on jäänud koduseks, ega soovi osaleda väljaspool kodu pakutavates tegevustes.

1.9.8.2. Eakate hoolekanne

Rakvere vallal on üks 42 kohaga hooldekodu asukohaga Uhtna. Hooldekodu vajab edasist renoveerimist, et luua hooldusteenuse osutamiseks parimaid võimalusi ja tagada kvaliteetne teenus eakatele.

1.9.8.2.1. Planeeritud investeeringud

2024.aastal planeeritakse Uhtna Hooldekodu keldri ja püstakute vee- ja kanalisatsioonitorustike vahetuse (sh pesuruumide remont), hinnangulise maksumusega 100 000 eurot. 2024.aastal planeeritakse ehitada varjualune, mille hinnanguline maksumus on 20 000 eurot.

1.9.8.3. Toimetulekuraskustega tööealiste hoolekanne

Toimetulekuraskustes inimesi toetatakse riikliku toimetulekutoetuse- ja valla eelarvest makstavate toetustega. Abivajajatele pakutakse vajaduspõhiseid teenuseid, et soodustada nende igapäevast toimetulekut. Lisaks sotsiaalhoolekandeseadusega kehtestatud kohustuslike teenustele pakutakse valla eelarvest kõigile abivajajatele muud nõustamisteenust eesmärgiga toetada elanike vaimset tervist ja soodustada nende toimetulekut. Valla sotsiaalkorterites Kullaaru külas ja Lepnal pakutakse eluasemeteenust vallaelanikele, kellel puudub eluase.

1.9.8.3.1. Planeeritud investeeringud

Kullaaru sotsiaalmaja küttekolded ja soojustus hinnangulise maksumusega 50 000 eurot.

1.9.8.4. Tervishoid

Rakvere valla territooriumil tegutseb arenev perearstikeskus, kes pakub vallaelanikele esmatasandi tervishoiuteenuseid. Perearstikeskuse ja sotsiaalvaldkonna spetsialistide vahel toimib pidev koostöö.

1.9.8.4.1. Kitsaskohad

valla territooriumil asuv perearstikeskus on ruumipuuduses, oleks vaja suuremaid ruume, et võimaldada vallaelanikele rohkemaid ja kvaliteetsemaid tervishoiuteenuseid; perearstikeskuse läheduses puudub apteek, kust vallaelanik saaks ravimid kiiremini kätte; vajatakse vallapoolset abi, et sõita arsti juurde.

1.9.8.4.2. Planeeritud investeeringud

- nõudepõhise sotsiaaltranspordi arendamine;
- Uhtna Hooldekodu keldrikorruse edasine renoveerimine ja juurdeehitus (toad hoolealustele, tegelusruumid).

1.9.8.5. Lastekaitse

Rakvere Vallavalitsuse lastekaitse tagab vallas elavate laste turvatunde ja heaolu. Korraldab valla territooriumil laste kaitset, osutab igakülgset abi ning lastele ja peredele vajalike teenuste kättesaadavuse.

1.9.8.5.1. Alameesmärgid

- kogukonna teadlikkus abivajava lapse märkamisest ja teavitamise kohustusest on paranenud;
- vanemlust toetavate tegevuste maht/hulk on kasvanud;
- enamlevinud probleemkohad on tuvastatud ning toetavad tegevused ja teenused pakutud;
- vanemlust toetavate tegevuste maht/hulk on kasvanud.

1.9.8.5.2. Planeeritud investeeringud

- maakondliku laste turvakodus loomises osalemine koostöös teiste maakonna omavalitsustega.

1.9.9. Tehniline taristu

1.9.9.1. Veevarustus ja kanalisatsioon

Rakvere valla alevikele ja küladele osutab ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniteenust AS Rakvere Vesi ja Rakvere Vallavalitsus. AS Rakvere Vesi osutab teenust Lepna, Näpi, Sõmeru, Uhtna, Arkna, Karitsa, Kohala, Lasila, Levala, Roodevälja, Taaravainu, Tobia, Tõrma, Tõrremäe, Ubja, Ussimäe ja Veltsi külas. Rakvere Vallavalitsus osutab teenust Vaekülas.

1.9.9.1.1. Üldeesmärk

Rakvere vald on säästva arengu põhimõtteid järgiv, kaasajastatud tehnilise taristuga ja heakorrastatud elukeskkonnaga linnalähedane vald.

1.9.9.1.2. Alameesmärgid

- tagatud on Sõmeru, Näpi, Roodevälja, Ussimäe, Uhtna, Kohala, Vaeküla, Ubja, Lasila, Lepna, Veltsi, Arkna, Levala ja Karitsa ühisveevarustuse torustikes nõuetele vastav joogivesi;
- Rakvere reoveekogumisala koosseisu kuuluvatelt Sõmeru, Näpi, Ussimäe ja Roodevälja asulatelt on reoveed juhitud Rakvere linna puhastisse;
- tagatud on Kohala, Uhtna, Ubja, Vaeküla, Lepna, Veltsi, Arkna ja Lasila reoveekogumisaladelt reovee kogumine ühiskanalisatsioonisüsteemidega ja suunatud saastennormidele vastav heitvesi suublatesse ning eelvoolu puudumisel immutusaladesse;
- Ubja, Uhtna ja Lasila asulates on olemasolevad ühiskanalisatsiooni süsteemid rekonstrueeritud ja ehitatud uued kanalisatsioonitorustikud piirkonda, kus on tegemist kaitsmata ja nõrgalt kaitstud aladega;
- välja on ehitatud Ussimäe küla Pagusoo elamupiirkonna detailplaneeringus planeeritud vee- ja kanalisatsioonitorustikud ning rajatised;
- välja on ehitatud Uhtna asula elamupiirkonna detailplaneeringus planeeritud vee- ja kanalisatsioonitorustikud ning rajatised;
- välja on ehitatud vee- ja kanalisatsioonitorustikud Jaanitule katastriüksuse ja lähiümbruse detailplaneeringu kinnistute liitumiseks ühisvee- ja kanalisatsiooni süsteemidega Sõmeru alevikus;
- Aluvere ja Sõmeru tööstuspiirkonnas on vajalikud kommunikatsioonid (vee- ja kanalisatsioonisüsteemid ning rajatised).

1.9.9.1.3. Teostatud investeeringud

2023. aastal anti Vaeküla ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimiseks sihtotstarbelist toetust Rakvere Vesi AS-ile summas 575 605,10 eurot. Vaeküla puurkaev-pumpla rekonstrueerimiseks anti sihtotstarbelist toetust 192 680 eurot. Päide asula vee- ja kanalisatsioonirajatiste projekteerimistöödeks anti sihtotstarbelist toetust 21 000 eurot.

1.9.9.1.4. Planeeritud investeeringud

2024.aastal antakse Päide asula vee- ja kanalisatsioonirajatiste projekteerimistöödeks sihtotstarbelist toetust 33 915 eurot. Toetuse saaja Rakvere Vesi AS. Kanalisatsioonitorustiku rajamine ja reoveepumpla paigaldamine Ubja hinnangulise maksumusega 284 000 eurot.

1.9.9.2.Sademevesi

Sõmeru valla sademevee kanaliseerimise arengukava hõlmab Sõmeru aleviku, Näpi aleviku, Ussimäe ja Roodevälja küla lahkvoolse sademevee kanaliseerimise arendamist. Arengukavas kirjeldatud sademevee arendamise strateegia alusel koostati sademevee kanaliseerimise üldskeem, mis jaotati vastavalt vajalike tegevuste geograafilisele paiknemisele investeeringuprojektideks

1.9.9.2.1. Üldeesmärk

Rakvere vald on säästva arengu põhimõtteid järgiv, kaasajastatud tehnilise taristuga ja heakorrastatud elukeskkonnaga linnalähedane vald.

1.9.9.2.2. Alameesmärk

Valla tiheasutusaladel on väljaehitatud sademeveesüsteemid

1.9.9.2.3. Planeeritud investeeringud

Sademeveesüsteemide väljaehitamine tiheasutusaladel

1.9.9.3.Soojamajandus

Rakvere vallas tegutseb kolm soojusettevõtet. Sõmeru alevikus varustab elanikkonda ja ettevõtteid soojusega AS Advent Eesti, Pagusoo elamupiirkonnas ja Näpi alevikus AS Rakvere Soojus. Sõmeru Põhikooli ja Uhtna Põhikooli, Uhtna Hooldekodu ning Uhtna lasteaeda varustab soojaga SW Energia OÜ.

2022. aastal kiirenes Eestis tarbijahindade tõus 19,4 %-ni (euroalal 8,4%). Hinnatõusu vedas energia kallinemine, mis moodustas pea poole tarbijahindade tõusust. Valitsusepoolsed energia leevendamismeetmed ei rakendunud kohalikele omavalitsustele. Rakvere valla energiakulud suurenesid 2022. aastal võrreldes 2021. aastaga 195 401 eurot. Võrreldes 2022. aastaga energiakulud vähenesid 2023. aastal 135 374 eurot (vt. allolev tabel).

Energiakulud	2023	2022	2021
Elektrienergia	207 485	295 499	188 970
Tänavavalgustus	58 795	94 976	59 136
Küte- ja soojusenergia	214 812	225 991	172 959
Kokku	481 092	616 466	421 065

1.9.9.3.1. Üldeesmärk

Rakvere vald on säästva arengu põhimõtteid järgiv, kaasajastatud tehnilise taristuga ja heakorrastatud elukeskkonnaga linnalähedane vald.

1.9.9.3.2. Alameesmärk

- vallal on Sõmeru, Uhtna ja Näpi alevike kehtiv soojamajanduse arengukava ning Lepna aleviku kohta analüüs;

- elanikkond on teadlik, et küttekolded tuleb viia vastavusse tuleohutusnõuetega;
- Uhtna, Sõmeru ja Näpi katlamajad kasutavad kütteks paralleelselt gaasile ka kohalikku kütet (nt. hakkepuitu, pelletit);
- Uhtna, Ubja, Vaeküla, Lepna, Arkna ja Veltsi korterelamute küttelehendused on kaasajastatud ja nõuetele vastavad;
- korteriühistud on teadlikud, et hoonete soojustamine ning korrastatud ja kaasajastatud soojusõlmed on energiasäästlikud;
- soojakadude vähendamiseks on välja vahetatud olemasolevad vanad töös olevad keskküttetrassid

1.9.9.3.3. Planeeritud investeeringud

- kaugküttepiirkondade arengu nõustamine koostöös soojaettevõtetega;
- potentsiaalsete kaugküttepiirkondade arengu nõustamine koostöös soojaettevõtetega.

1.9.10. Teed, tänavad, tänavavalgustus

1.9.10.1. Üldeesmärk

Rakvere vallas on tagatud pindlik ja kuluefektiivne elukeskkonna hooldus. Rakvere valla tänavavalgustusega hõlmatud piirkondades on energiasäästlik tänavavalgustus, valla teed ja tänavad on väga heas seisukorras. Liiklusohutuse tagamiseks on rajatud kegliiklusteed valla erinevatesse piirkondadesse.

1.9.10.2. Alameesmärgid

- juurdepääsuteede ehitamine tootmisaladele ja elamupiirkondadele liikluskoormuse reguleerimiseks;

1.9.10.3. Teostatud investeeringud

Tänavavalgustusse investeeriti 2023 aastal summas 113 998 eurot alljärgnevalt:

- Uhtna aleviku Linnukaare tänava tänavavalgustuse rajamine 5 valgustit (130m)
- Sõmeru aleviku Muru tänava välisvalgustuse rajamine 3 valgustit (70m)
- Rakvere valla tänavavalgustite vahetamine uute LED valgustite vastu (Uhtna aleviku kõik valgustid; Sõmeru alevikus Puiestee, Põllu, Aia, Luha, Astri, Tiigi ja Pargi tänav; Varudi-Vanaküla; Näpi aleviku Iirise, Sireli, Kase, Kressi tänavate ja Näpi tee; Lasila küla; Vaeküla külas riigitee ääres valgustid; Lapna aleviku valgustid; Ubja küla valgustid) – 460 valgustit.

Vallateede ja tänavate korrashoidu investeeriti 2023. aastal summas 940 778 eurot. Suuremad investeeringud alljärgnevalt:

- Kruusateede mustkatte alla viimine (2 x pindamine) kokku 5,2 km summas 118 323 eurot.
- Rakvere-Arkna kergliiklustee rajamine summas 466 670 eurot.
- Ussimäe külas Nastiku ja Vesiliku tänava rajamine (sõidutee asfalteerimine ja kõnniteede rajamine 530m maksumusega 163 279 eurot.
- Ussimäe küla Ussimäe tänava (Ussimäe tänava kurv kuni Pagusoo tänava ristmikuni) rekonstrueerimine 130 m summas 44 241 eurot
- Sõmeru alevikus Puiestee tänava remont (Sõmeru poe esise kõnnitee rekonstrueerimine 230m, sademevee trassi rajamine poe parkla piirkonda 175m ja sõidutee katte remont 800m²) maksumusega 123 210 eurot

1.9.10.4. Planeeritud investeeringud

Alustati ettevalmistavate töödega järgmisesse perioodi. Suuremad projekteerimistööd:

- Kohala-Uhtna-Sämi kergliiklustee projekteerimine

- Lasila Lasteaia hooviala projekteerimine

1.9.11. Keskkond

1.9.11.1. Maavarad

1.9.11.1.1. Üldeesmärk

Mistahes maavarade elu- ja ettevõtluskeskkonda säästev kaevandamine arvestades kohaliku elanikkonna huve.

1.9.11.1.2. Alameesmärgid

- kaevandajate suunamine olemasolevate ja suletavate karjääride korrastamisele looduskauniteks kohtadeks;
- kaalutletud ning elu- ja ettevõtluskeskkonda säästev maavarade kaevandamise otsustusprotsess;
- Pandivere veekaitse ala taasloomine Eestimaa põhjavee kaitseks.

1.9.11.1.3. Planeeritud tegevused

- osalemine kohalike maavarade kaevandamise planeerimisprotsessis;
- koostöö Eesti Geoloogiateenistuse ja Keskkonnaametiga tulevaste kaevanduste planeerimisel;
- korrastatud karjääride haldamine (rannaala korrashoid, juurdepääsuteede hooldus jmt);
- aktiivselt Pandivere veekaitse ala taasloomisel osalemine, välistamaks kaevandamise negatiivset mõju Eestimaa põhjaveele;
- elanikkonna teavitamine kaevandamisega seotud tegevustest, probleemidest ja leevendusmeetmetest läbi erinevate keskkonnaürituste;
- lahenduse leidmine Sämi liivakarjäärile.

1.9.11.2. Keskkonnakaitse

1.9.11.2.1 Üldeesmärk

Rakvere vallas hoitakse ja väärtustatakse puhast elukeskkonda.

1.9.11.2.2. Alameesmärgid

- keskkonna saastumise oht on minimeeritud;
- elanikkonna keskkonnateadlikkus on tõusnud.

1.9.11.2.3. Planeeritud tegevused

- omavalitsuse vastutustundlik menetlusprotsess keskkonnaküsimustes;
- elanikkonna keskkonnateadlikkuse tõstmine läbi vähemalt kord kvartalis toimuvate keskkonnaürituste;
- noorte keskkonnakaitse algatuste toetamine;
- aiamaade maa-alade üleandmine kogukondadele/MTÜdele tasuta kasutamiseks, seadustada aiamaade kasutajatele üleandmine;
- töötada välja aiamaade kasutamise tingimuste kord;
- keskkonnaalaste artiklite kirjutamine valla lehte (kuni 5 artiklit aasta jooksul);
- ohtlike mahajäetud hoonete kaardistamine ning nendele lahenduste otsimine;
- munakivisillutiste kui kohaliku identiteedi ja kultuuripärandi kandjate kaitsmine ja korrashoid;
- teavitada elanikkonda radooni taseme mõõtmise vajadusest ning teostada regulaarselt keskushoones ning hallatavates asutustes radooni tasemete mõõtmisi.

- teavitustöö tööstusettevõtetele ja põllumajandusettevõtetele heade tavade järgimiseks, et minimeerida riskid keskkonnale.

1.9.11.3. Jäätmekäitlus

Jäätmekäitluse eesmärgiks on säilitada Rakvere vallas puhas ja tervislik elukeskkond. Kehtestatud on valla jäätmekava ja jäätmehoolduseeskiri, milles on sätestatud jäätmekäitluse üldpõhimõtted.

1.9.11.3.1. Üldeesmärk

Rakvere vallas on keskkonnateadlik ja sorteerimisharjumustega elanikkond.

1.9.11.3.2. Alameesmärk

Läbi sorteerimis- ja taaskasutusharjumuste kujundamise on tagatud jäätmevaba keskkond.

1.9.11.3.3. Planeeritud investeeringud

Süvamahutite paigaldamine keskusehoone ja hallatavate asutuste juurde, hinnanguline maksumus 300 000 eurot.

1.9.11.4. Haljastus

1.9.11.4.1. Üldeesmärk

Rakvere vald on targalt ja jätkusuutlikult haljastatud

1.9.11.4.2. Alameesmärk

- valla miljöövärtuslikkus on tõusnud;
- vallas on loodud korrastatud elukeskkond

1.9.11.4.3. Teostatud tööd

2023.aastal jätkati 2022. aastal alustatud uute istutusala loomist ja seda just sibullillede istutamist valla erinevatesse piirkondadesse, 2023. aastal istutati 700 erinevat lillesibulat.

Olemasolevate istutusala hooldusega tegeleb õpilasmalev, Lepnal tegelevad suvelillede hooldusega külaseltsid ja Lasilas põhikool.

2023. aastal uuendati Uhtna lasteaia hooviala, rajati mänguväljak maksumusega 52 709 eurot. Haljastuse hoolduse raames Uhtna Põhikooli eest vanad elupuupõõsad ja istuti 100 kaske Sõmeru terviseraja äärde.

1.9.11.4.4. Planeeritud tegevused

Vaeküla mõisapargi rekonstrueerimine, hinnanguline maksumus 100 000 eurot. Haljastusplaanide koostamine valla erinevatesse kantidesse maksumusega 17 500 eurot.

1.9.11.5. Tõrma kalmistu

1.9.11.5.1. Üldeesmärk

Rakvere valla kalmistu on heakorrastatud ning kasutajad keskkonnateadlikud jäätmete käitlemisest.

1.9.11.5.2. Alameesmärgid

- kalmistu territooriumi pidev hooldus ja dendroloogiline hindamine;
- kalmistu ja kalmisturajatiste muinsuskaitse nõuetega kooskõlla viimine.

1.9.11.5.3. Teostatud tööd

Korraldati ümber kalmistu koristustööd, langetati 25 ohtlikku puud, pügati hekke ja tasandati teid. Jätkus kalmisturegistri Haudi korrastamine.

1.9.11.5.4. Planeeritud tegevused

Tõrma kalmistu kivimüüride puhastamine ja taastamine ja urnimüüri rajamine. Tõrma kalmistu igapäevaseks hoolduseks teenustöö sisseostmine.

1.9.11.6. Looduskaitse ja pärandkultuur

Rakvere vald on mitmekesise maastiku- ja pinnavormidega vald. Siin leidub oose, karstialasid, karstijõgesid, kauneid looduslikke puistuid.

1.9.11.6.1. Üldeesmärk

Rakvere vallas on looduskaitse prioriteetne valdkond ning elanikkonna poolt teadvustatud.

1.9.11.6.2. Alameesmärgid

- valla pärandkultuuri ja looduskaitsealused objektid on koondatud infoteatmikku;
- paigaldatud on viidad ja infotahvlid elanikkonna teadlikkuse tõstmiseks;
- looduskaitsealused objektid on kaardistatud ja jäädvustatud infokandjale;

1.9.11.6.3. Planeeritud tegevused

Rakvere valla pärandkultuuri matkaradade rajamine või märgistamine, trükise väljaandmine hinnangulise maksumusega 15 000 eurot.

1.9.12. Ettevõtlus

Äriregistri andmetel on Rakvere vallas registrisse kantud 10 aktsiaseltsi ja 817 osaühingut ning 110 füüsilisest isikust ettevõtjat. Traditsioonilised tegevusalad on põllumajandus, ehitus, metallide töötlemine ja puidutööstus. Vald toetab võimaluste piires ettevõtluse arengut läbi planeerimisprotsessi ja taristute rajamisega. Rakvere vallas on kavandatud ärimaa juhtotstarbega alad peamiselt Rakvere linna äärsetel aladel ja suuremates külates.

1.9.12.1. Üldeesmärk

Rakvere vallas on ettevõtlust soosiv ettevõtluskeskkond, toimub aktiivne koostöö valla ettevõtjate ja valla vahel.

1.9.12.2. Alameesmärgid

- Aluvere tööstuspiirkonnas on rajatud vajalikud kommunikatsioonid (vesi, kanalisatsioon, gaas, elekter, side, teed jne) tööstusala arenguks;
- soodustada ja suunata arendustegevust ning ettevõtlust üldplaneeringu ja detailplaneeringute abil;
- nõustada ja võimalusel toetada ettevõtlust taristute väljaehitamisel;
- ajaloopärandi säilitamine puhke- ja turismimajanduse alase ettevõtluse arendamiseks;
- valla arenguks vajalikud maad on munitsipaliseeritud;
- toetada elanike teenindamisele suunatud kaubanduse ja teeninduse arendamist planeerimisprotsessis.

1.9.12.3. Teostatud tööd ja planeeritud tegevused

2023. aastal jätkati traditsiooniga „Ettevõtjate inspiratsiooniõhtu“. Ürituse sisu on valla ühe ettevõtte külastamine koos avatud aruteluga. Inspiratsiooniõhtud on avalikud ning kõik huvilised oodatud. Tegevus jätkub ka 2024. aasta. Aluvere tööstusalale detailplaneeringu koostamine, koostöös ala kasutusele võtvate potentsiaalsete ettevõtjatega.

1.9.13. Elamuarendus

Rakvere vald pakub oma linnalähedase loodusliku keskkonnaga atraktiivset ja inimväärset kohta elamiseks. Suuremad elamuarendused asuvad Uhtna alevikus, Ussimäe külas, Taaravainu külas, Tõrma külas ja Tõrremäe külas.

Rakvere vald on osaliselt ellu viinud Uhtna alevikus Kutu, Eesmäe ning Kitseküla tn 14 ja lähiümbruse maa-ala detailplaneeringu. Seitse krunti on hoonestatud ja võõrandatud. Lähiaastatel kavandatakse jätkata detailplaneeringu elluviimist.

1.9.13.1. Üldeesmärk

Rakvere valla elukeskkond on kaasaegne ning kõrge turunõudlusega.

1.9.13.2. Alameesmärgid

- valla korterelamud on energiatõhusad ja korrastatud;
- valla elukeskkond on kauni ilmega ning turuväärtus tõstetud;
- vallas ka kasvanud noorte perede valda elama asumine.

1.9.13.3. Planeeritud tööd

- toetusmeetmes osalemine toetusvahendite tagamisel;
- omavalitsuse omanduses olevate lagunened ja kasutusest välja langenud ehitiste konserveerimine, rekonstrueerimine või vajadusel lammutamine;

valla munitsipaalmajade ehitamine näiteks Lasila ja Tõrremäe küladesse

1.9.14. Majandusüksus

Valla majandusüksuse loomise tulemusena on tagatud töömeeste täiskohaga töökoormus ning väiketööde paindlik teostamine. Väiketööde teostamine on majandusüksuse poolt kuluefektiivsem kui sisse ostetud teenusena.

1.9.14.1. Üldeesmärk

Rakvere vallas on tagatud paindlik ja kuluefektiivne elukeskkonna hooldus.

1.9.14.2. Alameesmärgid

- väiksemahulised tööd on teostatud paindlikult, aja- ja kuluefektiivselt;
- allasutuste majandustööd on keskselt juhitud, tagades töötajaskonnale täiskoormuse;
- elanikkonnale on tagatud puhas ja kaunis elukeskkond.

1.9.15. IT-arendus

1.9.15.1. Üldeesmärk

Tagatud on infoturve, Eesti Infoturbestandardi (E-ITS) rakendamine. E-teenused on mugavad, kättesaadavad, kasutajasõbralikud ning tõhusad kasutamiseks elanikkonnale, kui ka vallavalitsuse töötajatele.

1.9.15.2. Alameesmärgid

- infoühiskond on arenenud konkurentsivõime ja heaolu tõstmiseks;
- kiire internetiühendus on elanikkonnale tagatud ja kättesaadav;
- IT taristu ja tehnoloogia on uuenduslik, standardiseeritud, koordineeritud, stabiilne, jätkusuutlik ja turvaline;
- IT eelarve ja tegevuskava on efektiivselt planeeritud;
- IT-töötajate koostöövõrgustik on toimiv ja arenev.

1.9.15.3. Planeeritud tegevused

- Eesti Infoturbestandardi (E-ITS) rakendamine, töös hoidmine (määrusest tulenevalt auditeerimine);
- IT taristu ja tehnoloogia kaasajastamine (uued töövahendid ja võrguseadmed, tarkvaraversioonide värskendamine, litsentsid, turvameetmed jne; veebilehtede kaasajastamine; allasutuste identiteedi- ja juurdepääsuhalduse arendamine ja täiustamine (pilveteenuste laialdasem kasutuselevõtt).

2. RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

2.9. Bilanss

Rakvere Vallavalitsus	2023	2022	Lisa
Varad	17 410 759	16 073 171	
Käibevara	2 453 755	1 685 887	
Raha ja pangakontod	1 235 321	720 147	2
Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded	586 136	570 606	4
Muud nõuded ja ettemaksed	632 298	395 134	5
Põhivara	14 957 004	14 387 284	
Finantsinvesteeringud	1 380 725	1 380 725	3
Kinnisvarainvesteeringud	26 344	26 824	6
Materiaalne põhivara	13 549 934	12 979 735	7
Kohustised ja netovara	17 410 759	16 073 171	
Lühiajalised kohustised	1 327 482	1 298 194	
Saadud maksude, lõivude ja trahvide ettemaksed	3 634	3 357	8
Võlad tarnijatele	243 040	442 674	8
Võlad töötajatele	191 125	193 376	
Muud kohustised ja saadud ettemaksed	476 959	427 594	8,11
Laenukohustised	412 724	231 193	10
Pikaajalised kohustised	2 624 594	1 190 597	
Laenukohustised	2 624 594	1 190 597	10
Netovara	13 458 683	13 584 379	
Aruandja omanikele kuuluv netovara	13 458 683	13 584 379	
Akumuleeritud ülejääk (puudujääk)	13 584 379	13 677 887	
Aruandeperioodi tulem	-125 696	-93 508	

2.10. Tulemiaruanne

Rakvere Vallavalitsus	2023	2022	Lisa
Tegevustulud	12 515 307	11 046 240	
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	6 261 463	5 631 665	
Tulumaks	6 102 716	5 473 811	4
Omandimaksud	158 747	157 854	4
Kaupade ja teenuste müük	1 098 430	868 624	4,12
Saadud toetused	4 935 444	4 290 396	11
Muud tulud	219 970	255 555	4,13
Tegevuskulud	-12 578 478	-11 131 886	
Antud toetused	-1 280 135	-504 564	
Sotsiaaltoetused	-285 268	-299 531	14
Muud toetused	-994 867	-205 033	14
Tööjõukulud	-5 871 858	-5 122 957	15
Majandamiskulud	-3 657 363	-3 736 090	16
Muud kulud	-753 477	-838 377	16
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	-1 015 645	-929 898	6,7
Aruandeperioodi tegevustule	-63 171	-85 646	
Finantstulud ja -kulud	-62 525	-7 862	
Intressikulu	-74 377	-8 034	10
Tulu hoiustelt ja väärtpaperitelt	11 852	173	2
Aruandeperioodi tule	-125 696	-93 508	

2.11. Rahavoogude aruanne

Rakvere Vallavalitsus	2023	2022	Lisa
Rahavood põhitegevusest			
Aruandeperioodi tegevustulem	-63 171	-85 646	
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	1 015 645	929 898	6,7
Käibemaksukulu põhivara soetuseks	307 002	303 664	16
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-860 501	-324 654	11
Kasum/kahjum põhivara müügist	-4 110	-37 000	6,7
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	789 285	0	14
Korrigeeritud tegevustulem	1 184 150	786 262	
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus	128 518	-227 563	
Põhitegevusega seotud kohustiste netomuutus	-146 632	94 542	8
Kokku rahavood põhitegevusest	1 166 036	653 241	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara eest (v.a. finantsinvesteeringud ja osalused)	-1 993 051	-2 017 693	7
Laekunud põhivara müügist (v.a. finantsinvesteeringud ja osalused)	4 110	37 000	
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	379 289	139 145	11
Makstud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-594 213	0	
Laekunud intressid ja muu finantstulu	11 852	173	2,5
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-2 192 014	-1 841 375	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	1 900 000	1 250 000	
Saadud laenude tagasimaksud	-284 472	-160 418	10
Makstud intressid	-74 377	-8 034	10
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	1 541 151	1 081 547	
Kokku rahavood	515 174	-106 587	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses	720 147	826 734	2
Raha ja selle ekvivalentide muutus	515 174	-106 587	
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus	1 235 321	720 147	2

2.12. Netovara muutuste aruanne

		Akumuleeritud tulem
Saldo 31.12.2021		13 677 887
	Aruandeaasta tulem	-93 508
Saldo 31.12.2022		13 584 379
	Aruandeaasta tulem	-125 696
Saldo 31.12.2023		13 458 683

2.13. Eelarve täitmise aruanne

Eelarve täitmise aruanne ei ole finantsaruannetega võrreldav (vt. lisa 1). Eelarvetäitmise aruannet selgitab lisa nr. 19.

Rakvere Vallavalitsus	Algne eelarve	Lõplik eelarve	Täitmine
Põhitegevuse tulud kokku	11 514 806	11 779 806	11 650 696
Maksutulud	5 761 577	6 161 577	6 261 463
sh tulumaks	5 600 000	6 000 000	6 102 716
sh maamaks	161 577	161 577	158 747
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 100 000	1 115 000	1 098 430
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 164 229	4 164 229	4 074 943
sh tasandusfond	724 201	724 201	724 201
sh toetusfond	2 988 299	2 988 299	2 991 905
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	451 729	451 729	358 837
Muud tegevustulud	489 000	339 000	215 860
Põhitegevuse kulud kokku	-11 092 066	-11 044 066	-10 466 546
Antavad toetused tegevuskuludeks	-473 404	-473 404	-490 850
Muud tegevuskulud	-10 618 662	-10 570 662	-9 975 696
sh personalikulud	-6 111 000	-6 000 000	-5 871 858
sh majandamiskulud	-4 487 062	-4 550 062	-4 104 102
sh muud kulud	-20 600	-20 600	264
Põhitegevuse tulem	422 740	735 740	1 184 150
Investeeringustegevus kokku	-2 543 623	-2 289 609	-1 879 567
Põhivara müük (+)	0	4 110	4 110
Põhivara soetus (-)	-2 320 472	-1 772 664	-1 892 367
sh projektide omaosalus	-2 453 623	-2 239 719	-1 031 866
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine	631 904	358 000	860 501
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine	-765 055	-825 055	-789 285
Finantstulud (+)	0	11 000	11 852
Finantskulud (-)	-90 000	-65 000	-74 377
Eelarve tulem	-2 120 883	-1 553 869	-695 416
Finantseerimistegevus	1 488 807	1 615 000	1 615 528
Kohustuste võtmine (+)	1 900 000	1 900 000	1 900 000
Kohustuste tasumine (-)	-411 193	-285 000	-284 472
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-379 575	624 131	515 174
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	250 000	500 000	-404 938

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Üldpõhimõtted

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetel. Standardi põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Majandusaasta algas 01.01.2023 ja lõppes 31.12.2023

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist, v.a kauplemiseesmärgil hoitavad väärtpaberid ja tuletisinstrumendid, mida kajastatakse õiglases väärtuses ning olulised enne 1995. a soetatud kinnisvarainvesteeringud ja materiaalne põhivara, mis on kajastatud ühekordselt ümberhinnatud väärtuses.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem bilansikuupäevast arvestatuna.

Raha ja raha lähendid

Bilansis kajastatakse rahana kassas olevat sularaha ning pankades olevaid arvelduskontode jääke (v.a arvelduskrediit) ja lühiajalisi tähtajalisi deposiite. Rahavoogude aruandes kajastatakse raha ja selle ekvivalentidena lühiajalisi tähtajalisi deposiite, mis bilansis on kajastatud kirjel Finantsinvesteeringud. Pangadeposiitidelt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena.

Finantsinvesteeringud

Muude pikaajaliste finantsinvesteeringutena kajastatakse aktsiaid ja osi, millest aruandekohuslane omab alla 20%. Nimetatud pikaajalisi finantsinvesteeringuid kajastatakse tuletatud soetusmaksumuses, kuna nende õiglast väärtust pole olnud võimalik usaldusväärselt hinnata. Tuletatud soetusmaksumuseks loetakse kuni 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende väärtus kapitaliosaluse meetodil ning peale 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende soetusmaksumus.

Finantsinvesteeringute oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt tehingupäeval.

Nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi baasil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud. Aruandeperioodil laekunud, kuid varasematel perioodidel kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena.

Nõue loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Valitseva ja olulise mõju all olevad üksused

Valitseva mõju korral omab aruandekohuslane üldreeglina üle 50% hääleõigusest vastava üksuse nõukogus või muus kõrgemas juhtorganis. Olulise mõju all olevaks loetakse üksusi, mille nõukogus või muus kõrgemas juhtorganis omab aruandekohuslane 20 kuni 50% hääleõigusest.

Osalused konsolideerimata aruannetes

Aruandekohustuslase bilansis kajastatakse tuletatud soetusmaksumuses neid osalusi sihtasutustes, mittetulundusühingutes ja äriühingutes, mille üle aruandekohustuslasel on valitsev mõju. Tuletatud soetusmaksumuses kajastatakse konsolideerimata aruannetes ka osalusi olulise mõju all olevates äriühingutes (sidusettevõtjad). Alla 50%-lisi osalusi sihtasutustes ja mittetulundusühingutes ei kajastata bilansis, vaid need on soetamisel kajastatud kuluna.

Tuletatud soetusmaksumuseks loetakse kuni 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende väärtus kapitaliosaluse meetodil ning peale 31.12.2003 soetatud osaluste korral nende soetusmaksumus. Tuletatud soetusmaksumus hinnatakse alla, kui osaluse objekti omakapitalist aruandekohustuslasele kuuluv osa (valitseva mõju all olevate sihtasutuste ja mittetulundusühingute korral nende omakapital tervikuna) on langenud allapoole osaluse bilansilisest väärtusest. Kajastatud allahindlusi taastatakse järgmistel perioodidel, kuid mitte kõrgemale tuletatud soetusmaksumusest.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena kajastatakse selliseid kinnisvaraobjekte (maa, hooned ja rajatised), mida hoitakse turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja mida aruandekohuslane ega ükski teine avaliku sektori üksus ei kasuta oma põhitegevuses. Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused) analoogiliselt materiaalse põhivara kajastamisele.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid, mida kasutatakse hinnanguliselt pikema perioodi jooksul kui üks aasta ja mille soetusmaksumus on alates 10 000 eurost. Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, liidetakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele. Rekonstrueerimisväljaminekute lisamisel hinnatakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga ja vajadusel reguleeritakse põhivara kulumi normi.

Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud selle kasutuselevõtmiseks, v.a soetusega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus- ja lähetuskulud, mis kajastatakse kuluna.

Põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle

hinnangulisest kasulikust elueast. Kui põhivara koosneb erineva hinnangulise kasuliku elueaga komponentidest, mille soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt hinnata, võetakse komponendid eraldi arvele.

Uue põhivara kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

- Hooned ja rajatised 2 % - 5%;
- Masinad ja seadmed 15 % - 25 %;
- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed 30 % - 50%;
- Inventar, tööriistad 20 % - 30%.

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Ümberhindlus

Seoses maareformi kestmisega on ümberhindluste kajastamist jätkatud ka peale 2005. a, võttes arvele aruandeperioodil mõõdistatud ja maakatastrisse kantud maad. Samuti võetakse ümberhindlusena jätkuvalt arvele aruandeperioodil omandatud peremehetut vara, mis on saadud seoses pärijate puudumisega.

Varade ümberhindamiseks kasutatakse eelisjärjekorras turuhinda. Objektide korral, millel turuhind puudub, kasutatakse õiglase väärtuse määramiseks jääkasendusmaksumuse meetodit.

Maa arvele võtmiseks kasutatakse maksustamishinda, kui turuhind pole teada.

Turuhinna puudumise korral on teiselt avaliku sektori üksuselt saadud põhivara lubatud erandjuhul võtta arvele ka üleandja bilansilises jääkmaksumuses.

Põhivara väärtuse languse korral (osaline või täielik demonteerimine, lammutamine, hävimine, kahjustumine, kadumine) viiakse läbi allahindlus. Varade allahindlust kajastatakse koos amortisatsiooniga.

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Aruandekohustuslane on rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Kapitalirendi tingimustel renditud varasid amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, välja arvatud juhul, kui ei eksisteeri piisavat kindlust, kas rentnik omandab rendiperioodi lõpuks vara omandiõiguse – sellisel juhul amortiseeritakse vara kas rendiperioodi jooksul või kasuliku eluea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi maksed jagatakse kohustust vähendavateks põhiosa tagasimakseteks ning intressikuluks.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Laenukohustused

Laenukohustused kajastatakse soetusmaksumuses. Olulised lepingutasud kajastatakse laenude võtmisel laenukohustuste hulgas (miinusega) ja amortiseeritakse intressikuludesse laenuperioodi jooksul, ülejäänud lepingutasud kajastatakse laenude saamisel koheselt intressikuludes. Kapitalirendikohustused kajastatakse laenukohustustena vastavalt renditud varade kajastamise kohta antud selgitusele.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui toetuse saaja on teinud kulutused, milleks sihtfinantseerimine oli ette nähtud, ning eksisteerib piisav kindlus, et sihtfinantseerimine leiab aset.

Saadud sihtfinantseerimise korral kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimine kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna tegevuskulude tegemise või põhivara soetamise perioodil, kui sihtfinantseerimise tingimustega ei kaasne sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk; kui eksisteerib sisuline tagasinõude või laekumata jäämise risk, kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna vastava riski kadumisel.

Sihtfinantseerimist, mille korral antakse saajale toetust saaja ülalpidamiseks ja mida saaja võib kasutada suurel määral oma äranägemisel, nimetatakse antud tegevustoetuseks ja seda kajastatakse kassapõhiselt.

Sihtfinantseerimise korral põhivara soetamiseks võetakse vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, sihtfinantseerimise summa aga kajastatakse samal ajal tuluna.

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamine

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on võetud aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpannga valuutakursid.

Tulude arvestus

Kogutud maksude ning loodusvarade kasutamise ja saastetasude tulu võetakse arvele tekkepõhiselt vastavalt Maksu- ja Tolliameti ja Keskkonnaministeeriumi poolt esitatud teatistele. Lõivutulu kajastatakse lõivu laekumise päeval ning trahve trahvide määramise päeval. Toodete, kaupade ja põhivara müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt sisemise intressimäära alusel.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruaude kirjel Muud tegevuskulud. Arendusväljaminekud kajastatakse tekkimise momendil kuluna

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse Rakvere valla volikogu ja valitsuse liikmed ning asutuste juhid, kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida ning nende lähedased pereliikmed, samuti ka nende valitseva ja olulise mõju all olevad sihtasutused, mittetulundusühingud ja äriühingud. Raamatupidamise aastaaruandes avalikustatakse Rakvere valla volikogu ja valitsuse liikmetele ning asutuste juhtidele arvestatud tasud ja olulised soodustused. Muude seotud osapooltega tehtud tehingute osas avalikustatakse raamatupidamiseaastaaruannetes informatsioon nende

tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või Rakvere vallavalitsuse sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Aruandekuupäeva järgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades.

Eelarve täitmise aruanne

Rakvere valla eelarve täitmise aruanne on esitatud vastavalt Rakvere Valla Volikogu poolt kinnitatud tulu- ja kuluartiklite ning tegevusalade lõikes.

Eelarvetäitmise ja tekkepõhises aruandluses on järgmised erinevad arvestuspõhimõtted:

- 1) amortisatsiooni ja muid põhivaradega tehtud mitterahalisi tehinguid eelarve täitmise aruandes ei kajastata;
- 2) kaupade ja teenuste soetamisel lisanduv käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, on eelarve täitmise aruandes kajastatud vastavate kaupade, teenuste soetamise kuluna (tekkepõhises aruandes eraldi tulemiaruaande real Muud tegevuskulud).
- 3) Põhivara müügi korral kajastub eelarve tuludes müügihind, ei arvesta jääkväärtust, ega müügiga seotud kulusi

Lisa 2 Raha ja pangakontod

	31.12.2023	31.12.2022
Sularaha	9 578	6 715
Arvelduskontod pankades	1 225 743	713 432
Kokku raha	1 235 321	720 147
Rahalt ja deposiitidelt teenitud intressitulu	11 852	173

Lisa 3 Osalus tütar- ja sidusettevõtjates

Sidusettevõtja aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Sidusettevõtja registrikood	Sidusettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2023	31.12.2022
10268413	Rakvere Vesi AS	Eesti	Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni teenused	23,68%	23,68%

Sidusettevõtjate aktsiad ja osad, detailne informatsioon		
Sidusettevõtja nimetus	31.12.2023	31.12.2022
Rakvere Vesi AS	1 380 725	1 380 725

Pikaajalise finantsinvesteeringutena on bilansis kajastatud AS Rakvere Vesi aktsiad. AS Rakvere Vesi aktsionärid on Rakvere linn ja Rakvere vald. 2017.a. aktsiakapitali jaotus 76,3% Rakvere linn, 8,2% Rakvere vald ning 15,5% Sõmeru vald. Peale ühinemist on aktsiate jaotus Rakvere Linn 76,3% ja Rakvere vald 23,68%. Aktsiate bilansiline väärtus oli seisuga 31.12.2023 1 380 725 eurot. 31.12.2022.a. 1 380 725 eurot. Seisuga 31.12.2017.a. Sõmeru valla osas 877 113 eurot ning Rakvere valla osas 408 183 eurot. Sõmeru valla bilansis oli kajastatud osalus vastavalt Avaliku sektori finantsarvestuse- ja aruandluse juhendi §35 lg 3 kohaselt ning Rakvere vald kajastab soetusmaksumuses. 2018.a. ühtlustati arvestuspõhimõtted kajastades kuni 31.12.2013.a. kapitaliosaluse meetodil suurendades bilansilist maksumust 95 429 eurot.

Kuna ettevõtja aktsiad ei ole börsil noteeritud, siis ei ole neid õiglasesse väärtusesse ümber hinnatud.

AS Rakvere Vesi tegevustulud oli 2023. aastal 3 856 068 eurot (2022.aastal 2 362 784 eurot). Seltsi tegevuskulud moodustasid 2023. majandusaastal 2 821 174 eurot (2022. aastal 2 656 837 eurot). 2023. aasta tegevustulem 1 034 894 eurot (2022. aastal -294 053 eurot). Seltsi bilansimaht oli 2023. aastal 34 102 038 eurot (2022. aastal 33 196 606 eurot).

Lisa 4 Maksud, lõivud, trahvid

A. Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded ja maksukohustused

A. Maksu-, lõivu- ja trahvinõuded ja maksukohustused	Lühiajalised nõuded		Lühiajalised kohustused	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Tulumaks	530 558	508 050	60 997	50 197
Sotsiaalmaks			123 315	107 833
Töötuskindlustus maksed			8 133	7 070
Kogumispensionimaksed			4 012	3 613
Muud riiklikud maksud	10		232	602
Kokku maksud (vt lisa 8)	530 568	508 050	196 689	169 315
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud	55 568	62 556	0	0
Kokku maksud, lõivud ja trahvid	586 136	570 606	196 689	169 315

B. Maksu-, lõivu- ja trahvitulud

B. Maksu-, lõivu- ja trahvitulud	Tulud	
	31.12.2023	31.12.2022
Maksud	6 261 463	5 631 665
Tulumaks	6 102 716	5 473 811
Maamaks	158 747	157 854
Lõivud (vt lisa 12)	13 403	14 000
Loodusressursside kasutamise ja saastetasud (vt lisa 13)	220 843	192 203
Kaevandusõiguse tasu	175 996	153 604
Tasud vee erikasutusest	44 847	38 598
Kokku maksud, lõivud ja trahvid	6 495 709	5 837 868

Tulu- ja maamaksu kogub Maksu- ja Tolliamet. Aruandeperioodi lõpuks deklareeritud, kuid üle kandmata maksutulud on kajastatud vastavalt Maksu- ja Tolliametist saadud teatistele. Keskkonnatasusid kogub Maksuamet, kes väljastab iga kuu teatise kohalikule omavalitsusele.

Lisa 5 Muud nõuded ja ettemaksed

Muud nõuded ja ettemaksed	Lühiajaline osa	
	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu	112 198	167 165
Saamata tegevuskulude sihtfinantseerimine (vt lisa 11)	17 754	71 384
Saamata põhivara sihtfinantseerimine (vt lisa 11)	500 000	118 788
Ettemakstud sihtfinantseerimine	0	35 920
Ettemakstud töötasu, koos deklareeritud maksukulu ettemaksetega	2 347	1 877
Kokku muud nõuded ja ettemaksed	632 298	395 134

Lisa 6 Kinnisvarainvesteeringud

Jääk seisuga 31.12.2021		
	Soetusmaksumus	34 493
	Akumuleeritud kulum	-7 190
	Kinnisvara jääkväärtus	27 303
2022.a. tehingud		
	Amortisatsioon ja allahindlused	-480
Jääk seisuga 31.12.2022		
	Soetusmaksumus	34 493
	Akumuleeritud kulum	-7 669
	Kinnisvara jääkväärtus	26 824

2023.a. tehingud		
	Amortisatsioon ja allahindlused	-480
Jääk seisuga 31.12.2023		
	Soetusmaksumus	34 493
	Akumuleeritud kulum	-8 149
	Kinnisvara jääkväärtus	26 344

Lisa 7 Materiaalse põhivara liikumine

2023. aastast muutus vastavalt „Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendile“ põhivarana arvelevõtmise piirmäär seniselt 5 000 eurolt 10 000 euroni.

Rakvere Vallavalitsus		Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpetamata tööd ja ettemaksud	Kokku
Jääk seisuga 31.12.2021	Soetusmaksumus	127 243	20 779	160 028	512 365	54 924	21 633 639
	Kogunenud kulum	0	-9 068 574	-87 855	-378 350	0	-9 534 779
	Jääkväärtus	127 743	11 710 005	72 173	134 015	54 924	12 098 860
Soetused ja parendused		28 720	0	0	0	1 781 574	1 810 293
Kulum ja allahindlus		0	-885 634	-14 085	-29 699	0	-929 419
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine		0	0	0	0	0	0
Ümberklassifitseerimine		0	1 533 806	22 285	12 982	-1 569 073	0
Kokku liikumised		28 720	648 172	8 200	-16 718	212 501	880 875
Jääk seisuga 31.12.2022	Soetusmaksumus	156 462	22 312 386	182 313	525 346	267 425	23 443 932
	Kogunenud kulum	0	-9 954 208	-101 940	-408 049	0	-10 464 197
	Jääkväärtus	156 462	12 358 178	80 374	117 297	267 425	12 979 735
Soetused ja parendused		0	0	0	0	1 585 365	1 585 365
Kulum ja allahindlus		0	-967 949	-16 942	-30 140	0	-1 015 031
Muu mahakandmine jääkväärtuses		0	0	0	-135	0	-135
Ümberklassifitseerimine		0	1 541 018	67 878	0	-1 608 897	0
Kokku liikumised		0	573 069	50 937	-30 275	-23 532	570 199
Jääk seisuga 31.12.2023	Soetusmaksumus	156 462	23 853 404	250 192	524 593	243 893	25 028 544
	Kogunenud kulum	0	-10 922 157	-118 882	-437 571	0	-11 478 609
	Jääkväärtus	156 462	12 931 247	131 310	87 022	243 893	13 549 934

31.12.2023 31.12.2022

Aruandeaasta soetuse summa materiaalne põhivara ja kinnisvarainvesteering	-1 585 365	-1 810 293
Käibemaksudkulu aruandeaasta soetustelt (vt. Lisa 16)	-307 002	-303 664
Korrigeerimine tarnijatele tasumata summadega (vt. Lisa 8)	-100 684	96 264
Kokku põhivara soetus rahavoogude aruandes:	-1 993 051	-2 017 693

Rahavoogude aruandes kajastub materiaalse põhivara müük summas 4 110 eurot, mis tuleneb järgnevalt:

1. Korter Lasila, Vahtra pst.6-4
2. Sõiduauto Renault Thalia 1,4

Aruandeperioodil müüdud põhivara müügitulu oli 4110 eurot, kasum müügist oli 4110 eurot.

Lisa 8 Muud kohustused ja saadud ettemaksed

Lühiajaline osa	31.12.2023	31.12.2022
Saadud maksude ja lõivude ettemaksed	3 634	3 356
Masukohustused (vt. lisa 4)	196 689	169 315
Masukohustused kokku	200 323	172 671
Võlgnevus toodete ja teenuste eest	242 216	341 166
Võlgnevus põhivara eest	824	101 508
Võlad tarnijatele	243 040	442 674
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed (vt.lisa 11)	36 288	79 607
Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed (vt. lisa 11)	0	100 000
Põhivara sihtfinantseerimise kohustised	195 072	0
Sihtfinantseerimise kohustused	10 628	0
Edasiandmisele kuuluvad laekumised	0	657
Tagatistasud, kautsjonid	34 587	69 760
Klientide raha	1 810	0
Sihtfinantseerimise tagasimaksekohustised (vt lisa 11)	1 885	8 254
Muud kohustused ja saadud ettemaksed kokku	723 633	873 624

Lisa 9 Tingimuslikud nõuded ja kohustused

Tingimuslikud kohustused	2023	2022
Sõlmitud lepingulised kohustused	167 707	437 072
Kohustused kokku	167 707	437 072

2023. aastal sõlmiti koostöös Transpordiametiga ehitustööde töövõtuleping Arkna ristmiku ümberehitamine summas 167 707 eurot. Töid alustati 2023. aasta oktoobris.

Lisa 10 Laenukohustused

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	2023 tasutud laenu põhiosa	2023 tasutud intressid
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta					
Pikaajalised laenud									
SEB pank	87 500	43 750	43 750		4,8%	EUR	15.12.2025	43 750	4 481
SEB pank	25 500	25 500	0		5,0%	EUR	01.12.2024	25 500	1 500
LHV Pank	0	0	0		3,2%	EUR	01.12.2023	30 081	600
Swedbank	628 378	81 081	405 406	141 892	4,78%	EUR	15.12.2028	81 081	25 071
Luminor Pank	2 295 940	262 393	1 311 966	721 581	5,2%	EUR	15.09.2032	104 060	42 725
Pikaajalised laenud kokku	3 037 319	412 724	1 761 122	863 473				284 472	74 377
Laenukohustused kokku	3 037 319	412 724	1 761 122	863 473				284 472	74 377

	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpp-tähtaeg	2022 tasutud laenu põhiosa	2022 tasutud intressid
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul	üle 5 aasta					
Pikaajalised laenud									
SEB pank	131 250	43 750	87 500		3,4%	EUR	15.12.2025	43 750	1 510
SEB pank	51 000	25 500	25 500		2,9%	EUR	01.12.2024	25 500	665
LHV Pank	30 081	29 580	501		3,2%	EUR	01.12.2023	50 628	463
Swedbank	709 459	81 081	405 406	222 973	3,2%	EUR	15.12.2028	40 541	5 397
Luminor Pank	500 000	51 282	256 410	192 308	3,6%	EUR	30.12.2032		
Pikaajalised laenud kokku	1 421 790	231 193	775 317	415 281				160 418	8 034
Laenukohustused kokku	1 421 790	231 193	775 317	415 281				160 418	8 034

Pangalaenude tagatiseks on valla eelarve.

Lisa 11 Saadud toetused

2023	Saadud toetused					Toetustega seotud nõuded-kohustused			
	Põhivara soetuseks	Tegevuskuludeks	Tasandusfond	KOV toetusfond	Tegevustoetused	Tegevuskulude ettemaks (vt. Lisa 8)	Kohustus (vt Lisa 8)	Nõuded põhivara sihtfinantseerimisest (vt. Lisa 5)	Saamata tegevuskulude sihtfinantseerimine (vt. Lisa 5)
Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA		-815				3 083			
Eesti Töötukassa		1 866							1079
Haridus- ja Teadusministeerium		77 855			55 358	21 744			
Keskkonnaministeerium					3 600	2 160			
Kultuuriministeerium	260 501	15 500							
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	100 000	500							
MTÜ Lääne-Viru Omavalitsuste Liit		13 203							
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium	500 000	14 646	724 201	2 991 905				500 000	
Rakvere Linnavalitsus		23 430							
Residendid, füüsilised isikud		365							
Residendid, füüsilisest isikust ettevõtjad		165							
Residendid, sihtasutused ja mittetulundusühingud		150							
Residendid, äriühingud		4 660							
Riigikogu Kantselei		10 402							
Siseministeerium		14 426							
Justiitsministeerium		23 015							12 450
Sotsiaalministeerium		35 510					1 885		
Sotsiaalkindlustusamet		15 122							
Eesti Noorteühenduste Liit		-256			1 261				
Põllumajanduse Registrite Informatsiooni Amet		46 475				9 301			4 225
Vinni Vallavalitsus		2 400							
Kokku	860 501	298 618	724 201	2 991 905	60 219	36 288	1 885	500 000	17 754

2023. aasta tasandusfondi eraldis oli 724 201 eurot. Toetusfondi eraldis 2023.a. oli 2 991 905 eurot, millest hariduskuludeks 2 242 520 eurot, sotsiaalvaldkonna kulude katteks 355 237 eurot (2022.aastal 186 447 eurot), huvitegevuse rahastamiseks 91 340 eurot (2022. aastal 85 705 eurot), KOV-i teedele antav toetus 188 275 eurot, lasteaiapedagoogide palgatoetus 59 816 eurot, energiatoetus 54 717 eurot.

Kultuuriministri 8.11.2022 määrusega nr 19 „Regionaalsete tervisespordikeskuste edasiarendamise toetus“ saadi toetust Sõmeru aleviku tervise- ja suusaradade hoolduseks vajaliku tehnika soetamiseks summas 15 500 eurot.

Kultuuriministri 16.12.2022 määrusega nr 22 „Regionaalsete tervisespordikeskuste olme- ja teenindushoonete rajamise toetamise tingimused ja kord“ ning lähtudes 05.01.2023 käskkirjaga nr 6 „Taotlusvooru „Regionaalsete tervisespordikeskuste olme- ja teenindushoonete rajamise toetus“ komisjoni moodustamine“ eraldati Sõmeru aleviku tervise- ja suusarajale inventari- ja teenindushoone rajamiseks toetust summas 260 501 eurot.

Riigihalduse ministri 22.02.2018 määrus nr 7 "Hajaasustuse programm" raames saadi vee- ja kanalisatsiooni rajamiseks toetust 19 714 eurot.

Sõmeru Puiestee tänava rekonstrueerimiseks saadi toetust 2022. aastal kohaliku tee ehitamiseks juhtumipõhine investeeringutoetuse vahenditest summas 100 000 eurot.

Riigihalduse ministri 07.02.2022 määruse nr 5 Euroopa Liidu taaste- ja vastupidavusrahadest saadav toetus Rakvere-Arkna kergliiklustee rajamiseks 2023-2024 aastal. Maksumus 589 404 eurot (toetus 500 000 eurot laekub 2024. aastal)

Rahavoogude aruandes on kajastatud laekunud põhivara sihtfinantseerimine summas 379 289 eurot, mis koosneb saadud põhivara sihtfinantseerimise tuludest summas 860 501 eurot, summa on vähendatud aasta lõpu seisuga laekumata sihtfinantseerimisega 500 000 eurot ja laekunud sihtfinantseerimise ettemaksete muutusega 100 000 31.12.2023 seisuga, suurendatud laekumata sihtfinantseerimise muutusega 118 788 31.12.2023.

2022	Saadud toetused					Toetustega seotud nõuded-kohustused				Saamata tegevuskulude sihtfinantseerimine (vt. Lisa 5)
	Põhivara soetuseks	Tegevuskuludeks	Tasandusfond	KOV toetusfond	Tegevustoetused	Põhivara sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	Tegevuskulude ettemaks (vt. Lisa 8)	Kohustus (vt. Lisa 8)	Nõuded põhivara sihtfinantseerimisest (vt. Lisa 5)	
Eesti Kultuurkapital		895								
Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA		1 992								
Eesti Töötukassa		3 768								
Haridus- ja Teadusministeerium	18 297	23 139			536 849		68 302			61 679
Keskkonnaministeerium		6 000					2 160			
Kultuuriministeerium	6 720	32 891								
Maaeluministeerium	49 994	11 322							49 994	
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium		450				100 000				
MTÜ Lääne-Viru Omavalitsuste Liit		13 865			354			22		2 874
Rahandusministeerium	249 643	95 052	845 205	2 288 664			6 966		68 794	
Rakvere Linnavalitsus		18 407					2 180			
Residendid, füüsilised isikud		195								
Residendid, füüsilisest isikust ettevõtjad		190								
Residendid, sihtasutused ja mittetulundusühingud		590								
Residendid, äriühingud		2 438								
SA Keskkonnainvesteeringute Keskus		3 939								
Siseministeerium		33 799								
Justiitsministeerium		6 294								6 294
Sotsiaalministeerium		37 045						8 232		
Põllumajanduse Registrite Informatsiooni Amet										538
Vinni Vallavalitsus		2 400								
Kokku	324 654	294 670	845 205	2 288 664	537 203	100 000	79 607	8 254	118 788	71 384

Rahavoogude aruandes on kajastatud laekunud põhivara sihtfinantseerimine summas 139 145 eurot, mis koosneb saadud põhivara sihtfinantseerimise tuludest summas 324 654 eurot, summa on vähendatud aasta lõpu seisuga laekumata sihtfinantseerimisega 118 788 eurot ja laekunud sihtfinantseerimise ettemaksete muutusega 66 720 (166 720 eurot seisuga 31.12.2021 miinus 100 000 eurot seisuga 31.12.2022)

Lisa 12 Tulud kaupade ja teenuste müügist

Tululiik	2023	2022
Tulud hariduse tegevusvaldkonnast	700 398	396 275
Tulud sotsiaalhoolekande tegevusvaldkonnast	369 404	330 147
Kasutusõiguse tasu	-34 904	84 947
Riigilõivud (vt.lisa 4)	13 403	14 000
Tulud kultuuri, spordi ja noorsootöö tegevusvaldkonnast	24 697	18 593
Tulud elamu- ja kommunaalmajanduse tegevusvaldkonnast	22 656	22 156
Tulud üldvalitsemise tegevusvaldkonnast	2 777	2 506
Kokku tulud kaupade ja teenuste müügist	1 098 430	868 624

Lisa 13 Muud tegevustulud

Tululiik	2023	2022
Kasum/kahjum eluhoonete müügist (vt lisa 7)	4 110	37 000
Võlalt arvestatud intressitulu (va finantstulu)	-5 862	11 327
Tulud maavara kasutusest (vt lisa 4)	175 996	153 604
Tulud vee-erikasutusest (vt lisa 4)	44 847	38 598
Trahvid ja muud varalised karistused	879	15 026
Kokku muud tegevustulud	219 970	255 555

Lisa 14 Antud toetused

Toetuse sisu	2023	2022
Sotsiaaltoetused füüsilistele isikutele	-285 268	-299 531
Peretoetused	-50 565	-43 377
Toimetulekutoetused	-51 367	-152 436
Toetused eakatele	-76 987	-9 050
Toetused puuetega inimestele	-42 353	-40 407
Muud sotsiaaltoetused	-63 996	-54 261
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	-871 892	-81 247
Spordi-, kultuuri- ja noorteürituste sihtfinantseerimine	-24 553	-29 546
Toetused majandus- ja keskkonnaalases tegevuses	-11 994	-5 708
Hajaasutuse veeprojektide toetus	-46 060	-35 753
Haridusvaldkondlike tegevuste sihtfinantseerimine	0	-10 240
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks (vt. Lisa 17)	-789 285	0
Liikmemaksud ja muu finantseerimine	-122 975	-123 785
Kohalikele omavalitsusliitudele	-28 573	-22 896
Liikmemaksud sotsiaalse kaitse ja tervishoiu alases tegevuses	-2 500	-2 500
Muud liikmemaksud	-7 743	-6 786
Vabaaeg ja kultuur	-68 908	-69 290
Tervishoid	-11 451	-20 153
Muud toetused	-1 800	-2 160
Reservfond	-2 000	0
Kokku antud toetused	-1 280 135	-504 563

2023. aastal toetused eakatele oluline kasv on tingitud teisel poolaastal jõustunud hooldusreformi jõustumisest.

Lisa 15 Tööjõukulud

Tegevusvaldkond	Töötajate keskmine arv 2023	Töötasukulud 2023	Töötajate keskmine arv 2022	Töötasukulud 2022
Haridus	170,12	-3 204 138	170,65	-2 680 081
Sotsiaalne kaitse	24,54	-407 576	23,85	-375 363
Vallavalitsus	9,42	-254 243	8,92	-245 904
Vaba aeg, kultuur	13,51	-238 286	14,39	-241 313
Volikogu	0	-44 195	0	-51 650
Keskonnakaitse, majandus jm	10,67	-234 711	11,98	-237 416
Kokku	228,26	-4 383 150	229,79	-3 831 727

Tööjõukulud	2023	2022
Töötasukulud	-4 383 150	-3 831 727
Sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaksed	-1 481 497	-1 281 176
Erisoodustused	-7 211	-10 054
Tööjõukulud kokku	-5 871 858	-5 122 957

Lisa 16 Muud tegevuskulud

Kululiik	2023	2022
Administreerimiskulud	-82 144	-95 374
Lähetuskulud	-2 850	-4 612
Koolituskulud	-33 756	-30 748
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	-571 129	-623 986
Rajatiste majandamiskulud	-732 414	-794 573
Sõidukite majandamiskulud	-79 759	-80 411
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-105 141	-92 746
Inventari majandamiskulud	-105 588	-108 854
Toiduained ja toitlustusteenused	-209 897	-184 610
Meditsiinikulud ja hügieenikulud	-40 817	-35 286
Teavikute ja kunstiesemete kulud	-20 235	-19 563
Õppevahendite ja koolituse kulud	-1 107 150	-1 072 516
Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	-196 743	-201 990
Sotsiaalteenused	-175 823	-158 000
Muu erivarustus ja materjalid	-1 067	-752
Mitmesugused majanduskulud	-192 852	-232 069
Kokku majanduskulu	-3 657 363	-3 736 090
Käibemaksukulu	-446 739	-517 826
Põhivara soetamise käibemaks	-307 002	-303 664
Kohtuotsuse alusel välja mõistetud nõuded	0	-6 701
Saaste jm tasud	-411	-598
Riigilõivud, valuutakursivahed, jms	1 575	-3 970
Muud tegevuskulud	-900	-5 619
Muud kulud kokku	-753 477	-838 377
Kokku majandamise ja muud kulud	-4 410 840	-4 574 468

Lisa 17 Seotud osapooled

A. Rakvere Vallavalitsuse aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- Rakvere Vesi AS (osalus 23,7%);
- vallavalitsust ja volikogu;
- allasutuste juhid kellele on antud õigus iseseisvalt lepinguid sõlmida;
- eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Aruandeaastal ja sellele eelneval aastal ei ole teadaoleva informatsiooni alusel tehtud turuhinnast erinevaid tehinguid tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmete ja nende lähedaste pereliikmetega seotud äriühingutega.

B. Vallavalitsuse ja volikogu liikmetele makstud tasud:

	Liikmete arv	2 023	2 022
Vallavalitsuse liikmed	5	8 680	9 310
Volikoguliikmed	19	44 195	51 650
Allasutuste juhid	8	193 282	176 865

Tasud on arvestatud ilma sotsiaalmaksuta ja töötuskindlustusmakseteta, kuid nende hulka on arvatud kõik töötasu ja hüvitised. Muid täiendavaid soodustusi pole tegevjuhtkonna ega kõrgema juhtkonna liikmetele aruandeaastal arvestatud.

Aruandeaastal ja sellele eelneval aastal ei ole Rakvere Vallavalitsus andnud soodustusi tegev- ja kõrgema juhtkonna liikmetega seotud lähedastele pereliikmetele.

Lisa 18 Olulised sündmused pärast aruande kuupäeva

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnisid aruande kuupäeva 31.12.2023 ja aruande koostamise kuupäeva 10. juuni 2024 vahemikul.

01.01.2023.a. muudeti materiaalse ja immateriaalse põhivara, kinnisvarainvesteeringute soetusmaksumuse piirmäära – see moodustab nüüd 10 000 eurot. 31.12.2023.aasta seisuga ei ole hinnangute muutust põhivara arvestuses kajastatud. Jaanuaris 2024 kanti sellest väiksema soetusmaksumusega varaobjektid bilansist välja, kajastades nende jääkväärtuse summas 37 345 kulumina.

Lisa 19 Seletuskiri eelarve täitmise aruandele

Rakvere valla 2023.a. eelarve võeti vallavolikogu poolt vastu 15. märtsil 2023.a. määrusega nr. 21. Aasta jooksul võeti vastu kaks lisaeelarvet volikogu määrustega 27 ja 40, vastavalt 28.06.2023 ja 29.11.2023. Eelarve täitmise aruanne on koostatud tekkepõhisel printsiibil, kuid kuna eelarve reeglid sisaldavad mõningaid erinevaid arvestuspõhimõtteid, siis ei ole kõik read finantsaruannetega üks-ühele võrreldavad (vt. lisa 20)

Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tuludeks oli planeeritud 11 779 806 eurot, tegelik täitmine kujunes 11 650 696 eurot. Seda oli planeeritust 129 110 eurot enam, sellest suurem tulumaksulaekumine 102 716 eurot. Esialgses eelarves oli tulumaksulaekumiseks planeeritud 5 600 000, kuna

maksulaekumised osutusid paremaks suurendati lisaeelarvega tulumaksu laekumise prognoosi 400 000 euro ulatuses.

Maamaksu laekumist oli planeeritud 161 577 eurot ning laekumine 158 747 eurot. Lisaeelarvetega prognoose ei korrigeeritud.

Toetusfondi esialgne ja lõplik prognoos oli 2 988 299 eurot, tegelik laekumine oli 2 991 905 eurot, seda oli 3 606 eurot enam.

Muud saadud toetused tegevustuludeks oli planeeritud 451 729 eurot, tegelik täitmine 358 837 eurot. Vahe lõpliku eelarve ja täitmise osas 92 892 eurot. II lisaeelarvega vähendati kasutusõiguse tasu Sämiliiva Oü arve korrigeerimisega (veealune osa suurenes).

Muud tegevustulud olid esialgu planeeritud 489 000 eurot, lõplik eelarve 339 000 ning tegelik täitmine 215 860 eurot. II lisaeelarvega vähendati muude tegevustulude laekumist kohalike tähtsusega maardlate kaevandamisõiguste tasude osas.

Põhitegevuse kulud

2023. aasta põhitegevuse kulud olid esialgselt planeeritud 11 092 066 eurot, lõplik eelarve oli planeeritud 11 044 066 eurot ning tegeliku põhitegevusekulud 10 466 546 eurot. Seega põhitegevuse kulud olid 577 520 eurot väiksemad.

Kõige suurem erinevus üldmajanduslike projektide teostamises, esialgselt oli planeeritud 197 000, II lisaeelarvega korrigeeriti ning lõplik eelarve jäi 116 184 eurot, tegelik täitmine aga 46 936 eurot.

Valla allasutused kasutasid eelarves eraldatud vahendeid oma igapäevaste tegevuste rahastamiseks otstarbekalt ja sihipäraselt. Eraldatud vahendeid ei ole võetud kohustusena kulutada vaid lähtuti vajadusest.

Põhitegevuse tulem

Eelarve põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on põhitegevusetulem. 2023. aasta eelarve esialgne planeeritud põhitegevuse tulem oli 422 740 eurot kuid tegelik põhitegevuse tulem kujunes 1 184 150 eurot. Põhitegevuse tulem suurenes 761 410 eurot, sellest suurema osa moodustab mitte realiseerunud majandamiskulud 445 960 eurot.

Investeeringustegevus

Põhivara müüki teostati 4 110 eurot. Põhivara soetus oli planeeritud 2 320 472 eurot, tegelik investeering põhivarasse oli 1 892 367 eurot. Vahe planeerituga 428 105 eurot.

Esialgselt loodeti 2023. aastal valmis saada Arkna kergliiklustee ristmik, töö liikus aastasse 2024.

Finantseerimistegevus

Laenuvajadus ja kasutusse võtmine 2023. aastal oli 1 900 000 eurot. Laenukohustuste võtmist kasutatakse osaliselt 2024.aastal esialgselt planeeritud objektide rahastamiseks. Seisuga 31.detsember 2023 moodustas vabade rahaliste vahendite jääk valla kassas ja pangakontodel 1 235 321 eurot.

Lisa 20 Eelarve ja tulemiaruaande võrdlus

Rakvere valla tekkepõhise eelarve täitmise aruandes ja tulemiaruaandes arvnäitajate vaheline võrdlus koos selgituste ja põhjendustega oluliste vahede kohta (informatsioon on esitatud vastavalt KOFS § 29 lg 9 p 3)

Rakvere Vallavalitsus eelarve täitmise aruanne	Täitmine	vahe Põhitegevuse eelarve täitmine miinus tulemiaruanne	selgitus vahede kohta	Tulemiaruanne	Tulemiaruaande rida
Põhitegevuse tulud kokku	11 650 696	-864 611		12 515 307	Tegevustulud
Maksutulud	6 261 463	0		6 261 463	Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed
sh tulumaks	6 102 716	0		6 102 716	Tulumaks
sh maamaks	158 747	0		158 747	Omandimaksud
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 098 430	0		1 098 430	Kaupade ja teenuste müük
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 074 943	-860 501	eelarve täitmise aruandes kajastatakse põhivara soetuseks saadud toetused investeerimistegevuse osas, mitte põhitegevuse tuludes vt lisa 11	4 935 444	Saadud toetused
sh tasandusfond	724 201				
sh toetusfond	2 991 905				
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	358 837				
Muud tegevustulud	215 860	-4 110	Kasum/kahjum põhivara ja varude müügist ei kajastata eelarve täitmise põhitegevuse tuludes, vaid kajastatakse investeerimistegevuses	219 970	Muud tulud
Põhitegevuse kulud kokku	-10 466 546	2 111 932		-12 578 478	Tegevuskulud
Antavad toetused tegevuskuludeks	-490 850	789 285	antud sihtfinantseerimiseks põhivara soetus kajastatakse eelarve täitmise aruandes investeerimistegevuse osas, mitte antavad toetused tegevuskuludes vt lisa 14	-1 280 135	Antud toetused
Muud tegevuskulud	-9 975 696	1 322 647		-11 298 343	
sh personalikulud	-5 871 858	0		-5 871 858	Tööjõukulud
sh majandamiskulud	-4 104 102	-446 739	Kaupadelt ja teenustelt tasutud käibemaks kajastatakse eelarve täitmise aruandes majandamiskulude sees, tulemiaruaandes kajastatakse see eraldi real "muud kulud" vt lisa 16, summa 446739	-3 657 363	Majandamiskulud
sh muud kulud	264	753 741	käibemaks põhivara soetuselt ei kajastata eelarve täitmise aruandes põhitegevuse tuludes, vaid kajastatakse investeerimistegevuses, tulemiaruaandes kajastatakse see eraldi real "muud kulud" vt lisa 16, summa 307 002	-753 477	Muud kulud
	0	1 015 645	amortisatsiooni ja muid põhivaradega tehtud mitterahalisi tehinguid eelarve täitmise aruandes ei kajastata	-1 015 645	Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus

Majandusaasta aruande allkirjad

Rakvere valla 31.12.2023.a. lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja audiitori aruandest riigiraamatupidamiskohustuse majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Rakvere valla vallavalitsus on koostanud raamatupidamise aastaaruande, mille juurde kuulub sõltumatu vandeaudiitori aruanne ning Rakvere Vallavalitsuse korraldus aruande heakskiitmise kohta.

Maido Nõlvak

Vallavanem

/allkirjastatud digitaalselt/

Majandusaasta aruande on kinnitanud Rakvere Vallavolikogu määrusega. Vastav määrus kuulub käesoleva majandusaasta aruande juurde.

Peep Vassiljev

Volikogu esimees

/allkirjastatud digitaalselt/